

برنامه اقدام مربیان این

مدیریت نهادهای آموزشی و قضائی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ



راهنمای عمل
مربیان امین

معاونت تبلیغ و امور فرهنگی حوزه‌های علمیه
مدیریت نهادهای آموزشی و قضائی

آذرماه ۱۴۰۳

.....
نام اثر: راهنمای عمل مربیان امین

.....
تهیه و تنظیم: معاونت تبلیغ و امور فرهنگی حوزه‌های علمیه،
مدیریت همکاری با نهادهای آموزشی

.....
سال و نوبت چاپ: ۱۴۰۳ / اول

.....
آدرس: قم، جمکران، بلوار انتظار، مرکز مدیریت حوزه‌های
علمیه، طبقه اول، معاونت تبلیغ و امور فرهنگی

.....
تلفن تماس: ۰۲۵ - ۳۳۱۳۳۲۱۸
.....

فهرست مطالب

مقدمه ۱۱

فصل اول: کلیات

تعاریف ۱۷

هدف کلان ۱۹

الزامات اجرای برنامه تربیتی امین در مدرسه ۲۱

فصل دوم: اهداف بیست و سه گانه تربیتی و راهکارهای رسیدن به آنها

۱. کرامت نفس و شناخت جایگاه انسانی خود ۲۷

انتظارات ۲۷

روش‌ها و راهکارها ۲۷

منابع مطالعاتی ۲۹

۲. محبت و عشق به خدا، قرآن و اهل بیت علیهم السلام ۳۱

انتظارات ۳۱

روش‌ها و راهکارها ۳۱

منابع مطالعاتی ۳۷

۳. ایمان به غیب ۳۸

انتظارات ۳۸

روش‌ها و راهکارها ۳۸

منابع مطالعاتی ۴۱

۴. نماز ۴۲

انتظارات ۴۲

روش‌ها و راهکارها ۴۲

منابع مطالعاتی ۴۷

۵. گناه‌گریزی (هواستیزی و تقوا) ۴۸

انتظارات ۴۸

روش‌ها و راهکارها ۴۸

منابع مطالعاتی ۵۳

۶. حیا و عفت ۵۴

انتظارات ۵۴

روش‌ها و راهکارها ۵۴



- منابع مطالعاتی ۵۷
۷. صداقت و درست‌کاری ۵۹
- انتظارات ۵۹
- روش‌ها و راهکارها ۵۹
- منابع مطالعاتی ۶۲
۸. امر به معروف و نهی از منکر ۶۳
- انتظارات ۶۳
- روش‌ها و راهکارها ۶۳
- منابع مطالعاتی ۶۵
۹. اهمیت علم و احترام به عالم ۶۶
- انتظارات ۶۶
- روش‌ها و راهکارها ۶۶
- منابع مطالعاتی ۷۰
۱۰. نظام اسلامی و ولایت فقیه ۷۱
- انتظارات ۷۱
- روش‌ها و راهکارها ۷۱
- منابع مطالعاتی ۷۵
۱۱. احترام به والدین ۷۶



- انتظارات..... ۷۶
- روش‌ها و راهکارها..... ۷۶
- منابع مطالعاتی..... ۷۹
۱۲. ادب در گفتار و رفتار..... ۸۰
- انتظارات..... ۸۰
- روش‌ها و راهکارها..... ۸۰
- منابع مطالعاتی..... ۸۱
۱۳. دوستی و دوست‌یابی..... ۸۲
- انتظارات..... ۸۲
- روش‌ها و راهکارها..... ۸۲
- منابع مطالعاتی..... ۸۳
۱۴. تقویت روحیه جمعی و تشکّل‌گرایی..... ۸۴
- انتظارات..... ۸۴
- روش‌ها و راهکارها..... ۸۴
- منابع مطالعاتی..... ۸۶
۱۵. طهارت و پاکیزگی..... ۸۷
- انتظارات..... ۸۷
- روش‌ها و راهکارها..... ۸۷
- منابع مطالعاتی..... ۸۸

۱۶. اهتمام به مسجد و نماز جماعت ۸۹

انتظارات ۸۹

روش‌ها و راهکارها ۸۹

منابع مطالعاتی ۹۰

۱۷. نظم و انضباط ۹۲

انتظارات ۹۲

روش‌ها و راهکارها ۹۲

منابع مطالعاتی ۹۵

۱۸. اهتمام به فريضة روزه ۹۶

انتظارات ۹۶

روش‌ها و راهکارها ۹۶

منابع مطالعاتی ۹۷

۱۹. پرهیز از مال حرام و حساس بودن نسبت به حق الناس ۹۸

انتظارات ۹۸

روش‌ها و راهکارها ۹۸

منابع مطالعاتی ۹۹

۲۰. صله رحم ۱۰۰

انتظارات ۱۰۰

روش‌ها و راهکارها ۱۰۰



- ۱۰۱..... منابع مطالعاتی
۲۱. جهاد و ایثار..... ۱۰۲
- انتظارات..... ۱۰۲
- روش‌ها و راهکارها..... ۱۰۲
- منابع مطالعاتی..... ۱۰۳
۲۲. قناعت و پرهیز از اسراف..... ۱۰۴
- انتظارات..... ۱۰۴
- روش‌ها و راهکارها..... ۱۰۴
- منابع مطالعاتی..... ۱۰۶
۲۳. تقلید..... ۱۰۷
- انتظارات..... ۱۰۷
- روش‌ها و راهکارها..... ۱۰۷
- منابع مطالعاتی..... ۱۰۸



مقدمه

تربیت از جایگاه ویژه‌ای در آیات قرآن کریم و روایات اهل بیت علیهم‌السلام برخوردار است و یکی از مهم‌ترین اهداف بعثت انبیاء قلمداد می‌شود. درخت تعلیم و تربیت آنگاه میوه‌های شیرین خود را پیایی به بار خواهد آورد که دارای ریشه‌های ستبر و استوار باشد. تربیت باید:

اولاً: دارای مبانی و اصول استوار و برگرفته از منابع دینی باشد.

ثانیاً: دارای مهندسی دقیق و منظم باشد و به تعبیر دیگر مشخص شود که از کجا باید آغاز و به کجا باید ختم نمود.

ثالثاً: مجریان لایق، شایسته، توانا و دغدغه مند داشته باشد.

آموزش و پرورش، تعلیم و تربیت رسمی کشور را بر عهده دارد و محل تولید علم، شکوفاسازی استعدادها و محل پرورش نیروهای مستعد و آماده برای آینده کشور است و امروزه نقش آموزش و پرورش در ابعاد مختلف تربیتی و تأثیر آن بر اخلاق، رفتار، گفتار، عملکرد و ارتباطات عامه مردم بر کسی پوشیده نیست. مقام معظم رهبری علیه‌السلام در دیدار فرهنگیان و معلمان استان کرمان در تاریخ ۱۳۸۴/۰۲/۱۲ فرمودند:

«اگر ما می‌خواهیم نسلی بوجود بیاید که اعتماد به نفس و انضباط اجتماعی داشته باشد، یک نسل مسئولیت‌پذیر و باعرضه و باکفایت برای کارهای

بزرگ، یک نسل دارای ابتکار، یک نسل مهربان و بدون احساس انتقام گیری در درون خانواده بزرگ جامعه، یک نسل فداکار، یک نسل پرکار باشد، راه و کلیدش آموزش و پرورش است».

به تعبیر مقام معظم رهبری علیه السلام، آموزش و پرورش زیر بنایی ترین نهاد جامعه است.

با توجه به اهمیت و جایگاه والای آموزش و پرورش در نظام اسلامی و با الهام از رهنمودهای مقام معظم رهبری علیه السلام، سند تحول بنیادین آموزش و پرورش طراحی شد. در این سند به شش ساحت مهم «اعتقادی، اخلاقی و عبادی»، «حرفه‌ای و اقتصادی»، «علمی و فن‌آوری»، «زیبایی شناختی و هنری»، «زیستی و بدنی» و «سیاسی و اجتماعی» اشاره شده است و برای هر کدام اهداف و راهکارهایی در نظر گرفته شده و آموزش و پرورش را ملزم می‌کند در فعالیت‌های تربیتی و آموزشی خود آن‌ها را مد نظر قرار دهد.

در این سند، نقش مهمی برای حوزه علمیه دیده شده و بر حضور مؤثر آن در آموزش و پرورش تأکید شده است. از این رو حوزه علمیه برای نقش آفرینی مناسب در آموزش و پرورش و کمک به این نهاد مؤثر، تمام توان خود را بسیج نموده است. برنامه تربیتی امین یکی از برنامه‌هایی است که در این راستا تدوین شده است.

در برنامه تربیتی امین ۲۳ هدف متناسب با سند تحول بنیادین آموزش و پرورش در نظر گرفته شده است که مبلغان و مربیان بزرگوار امین باید برای تحقق آن تلاش کنند. در متن پیش رو در ذیل هریک از اهداف، انتظارات و روش‌های اجرا پیش‌بینی شده است و می‌تواند راهنمای عمل مربیان امین

قرار گیرد تا بهتر بتوانند در عرصه تعلیم و تربیت کمک کار آموزش و پرورش برای دست یابی به اهداف تربیتی باشند.

برنامه اقدام امین در حال حاضر به صورت مشترک برای همه مقاطع تحصیلی و دختران و پسران تهیه شده است و در آینده برای هر مقطع، نسخه‌ای جداگانه تدوین می‌گردد. امید است این برنامه مورد توجه مربیان و مبلغان محترم قرار گیرد.

بر خود لازم می‌دانم از همه عزیزانی که در تنظیم این سند تلاش کرده‌اند، بویژه مدیر محترم تبلیغ در نهادهای آموزشی جناب حجة الاسلام والمسلمین معینی و همکاران محترمشان و نیز اعضای محترم شورای علمی تربیتی امین که در تدقیق و اصلاح آن از هیچ کوششی دریغ نورزیده‌اند، تشکر کنم.

حسین ملانوری

معاون تبلیغ و امور فرهنگی حوزه‌های علمیه

فصل اول:

کلیات

تعاریف

۱. طرح امین

طرحی است که با همکاری حوزه علمی و آموزش و پرورش در راستای استقرار و نهادینه سازی نظام تعلیم و تربیت اسلامی و به منظور «تقویت و تعمیق باورهای دینی و انقلابی» و «تعالی معنوی و اخلاقی» معلمان، دانش آموزان و اولیاء طراحی و اجرا می شود.

۲. مدرسه امین

واحد آموزشی که در چارچوب مدارس آموزش و پرورش به صورت نمونه و الگو فعالیت می کند و در آن علاوه بر برنامه های رسمی آموزش و پرورش، مبلغان توانمند از طرف معاونت تبلیغ و امور فرهنگی حوزه های علمی در مدرسه مستقر و در جهت رشد معنوی دانش آموزان و نهادینه شدن باورها و رفتارهای اساسی دینی آنان فعالیت می نمایند.

۳. مَبْلَغ امین

طلبه‌ای است دارای شور و نشاط و سطح علمی مناسب که پس از گذراندن دوره‌های تخصصی تبلیغ دانش‌آموزی، از طرف حوزه علمی جهت تقویت تربیت دینی دانش‌آموزان به مدرسه اعزام می‌شود تا با همکاری مدیر و سایر کارگزاران مدرسه و اولیاء بتواند اهداف ۲۳ گانه برنامه تربیتی را در مدرسه اجرا و دانش‌آموزان را به دین و نظام اسلامی و ارزش‌های آن‌ها علاقه مند نماید و پاسخ‌گوی شبهات آنان باشد.

۴. راهنمای عمل و برنامه تربیتی امین

این برنامه از ۲۳ هدف تربیتی بر اساس ساحت‌های تعلیم و تربیت اسلامی (مندرج در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش) تشکیل شده و راهنمای عمل مبلغان امین در تربیت دانش‌آموزان مؤمن، پرهیزگار، متعهد، دانا، کارآمد و انقلابی می‌باشد.

۵. ساحت‌ها

منظور از ساحت‌ها، حیثیت‌ها و شئون حیات آدمی است که در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش به شش ساحت ذیل تقسیم شده است:

۱. ساحت تربیتی اعتقادی، عبادی و اخلاقی؛
۲. ساحت تربیتی زیستی و بدنی؛
۳. ساحت تربیتی اجتماعی و سیاسی؛
۴. ساحت تربیتی اقتصادی و حرفه‌ای؛
۵. ساحت تربیتی علمی و فن‌آوری؛
۶. ساحت تربیتی زیبایی‌شناختی و هنر.

۶. روش‌ها و راهکارها

منظور از روش‌ها و راهکارها در این برنامه، شیوه‌هایی است که مبلغان با استفاده از آن‌ها و مشارکت مخاطبین می‌توانند به اهداف ۲۳ گانه برنامه تربیتی دست یابند. لازم به ذکر است مبلغان باید در تمام روش‌ها و راهکارها از ظرفیت مشارکت مخاطبین استفاده نمایند. ضمن این‌که برخی روش‌ها و راهکارها بدون مشارکت مخاطب اجرایی نخواهد شد.

هدف کلان

کمک به تربیت دانش‌آموزان مؤمن، پرهیزگار، متعهد، دانا، کارآمد و انقلابی.

ساحت‌ها و اهداف عملیاتی

همان‌طور که بیان شد در سند تحول آموزش و پرورش، به ۶ ساحت تربیتی توجه شده است. هم‌چنین به ده‌ها صفت برای تربیت دانش‌آموزان اشاره شده است که آموزش و پرورش را ملزم می‌کند در فعالیت‌های تربیتی و آموزشی خود آن‌ها را مد نظر قرار بدهد. با توجه به کثرت ساحت‌ها و صفات پسندیده و از طرفی محدودیت حضور مربیان امین در مدرسه، ساحت‌ها و صفات تربیتی مهم‌تر که نقش کلیدی در عرصه تعلیم و تربیت دارند، در برنامه تربیتی امین انتخاب شده است. ساحت‌ها و صفات برگزیده در جدول ذیل آمده است و مواردی که نقش کلیدی داشته و دارای اولویت هستند با علامت * مشخص شده است. رسیدن به هر یک از صفات مطرح شده، یک هدف عملیاتی محسوب می‌شود.

هدف	ساحت	
* ۱. تقویت ایمان به غیب؛	اعتقادی	ساحت تربیتی اعتقادی، عبادی و اخلاقی
* ۲. تقویت محبت به خدا، قرآن و اهل بیت <small>علیهم السلام</small> ؛		
* ۳. اقامه نماز؛	عبادی	
* ۴. اهتمام به روزه؛		
* ۵. اهل نماز جماعت و مسجد بودن؛		
* ۶. طهارت و پاکیزگی (توان تطهیر)؛		
* ۷. اهل تقلید بودن؛		
* ۸. گناه گریزی (هواستیزی و تقوا)؛	اخلاقی	
* ۹. تقویت کرامت نفس و شناخت جایگاه انسانی خود؛		
* ۱۰. تقویت حیا و عفت؛		
* ۱۱. صداقت و راست گویی؛		
* ۱۲. احترام به والدین؛		
* ۱۳. نظم و انضباط؛		
* ۱۴. ادب در گفتار و رفتار؛		
* ۱۵. حساس بودن به حق الناس و مال حرام؛		
* ۱۶. حساسیت نسبت به نظام اسلامی و ولایت فقیه؛	ساحت تربیتی اجتماعی و سیاسی	
* ۱۷. تقویت روحیه جمعی و تشکل گرایی؛		
* ۱۸. تقویت روابط خانوادگی و صلح رحم؛		
* ۱۹. امر به معروف و نهی از منکر؛		
* ۲۰. دوستی و دوست یابی؛		
* ۲۱. جهاد و ایثار؛		

هدف	ساحت
* ۲۲. اهمیت دادن به علم و عالم؛	ساحت تربیتی علمی و فن‌آورانه
۲۳. اهل قناعت بودن و پرهیز از اسراف.	ساحت تربیتی اقتصادی و حرفه‌ای

الزامات اجرای برنامه تربیتی امین در مدرسه

به منظور اجرای درست برنامه تربیتی و دست یافتن به اهداف طراحی شده، توجه به الزامات ذیل توسط مربیان و دست اندرکاران ضرورت دارد.

الف. مدیریتی و اجرایی

در عرصه مدیریت و اجرا، لازم است مربیان و دست اندرکاران عرصه تعلیم و تربیت به نکات ذیل توجه ویژه داشته باشند:

۱. هماهنگی کامل با معاون تبلیغ استان و ستاد مدارس امین و اجرای آئین نامه‌ها و دستورالعمل‌های ابلاغی؛
۲. همکاری و هماهنگی با مدیر مدرسه؛

۳. همکاری با مربی پرورشی مدرسه در تحقق اهداف پرورشی پنجگانه وزارت آموزش و پرورش:

- ایمان (با اقامه نماز)؛
- امید (با برگزاری اردو)؛
- هویت (با سوق دادن به تشکّل‌ها)؛
- نشاط (با برنامه ریزی‌های علمی و فرهنگی)؛
- خردورزی (با برگزاری فرصت‌های پرسش و پاسخ).

۴. تدبیر، خلاقیت، ابتکار، جدیت و پشتکار در اجرای برنامه‌ها؛
۵. نیازسنجی و بررسی وضعیت موجود مدرسه؛
۶. بازخوردگیری از تمام فعالیت‌های تربیتی مدرسه؛
۷. محوریت برنامه تربیتی در تمام فعالیت‌ها؛
۸. تشکّل سازی و جهت دهی دانش‌آموزان به سمت فعالیت‌های گروهی و جمعی؛
۹. استفاده از فرصت‌های فوق برنامه جهت دستیابی به اهداف طرح؛
۱۰. مشارکت دادن مدیر، معلمان، کادر مدرسه، دانش‌آموزان و والدین در امور فرهنگی و تربیتی؛
۱۱. توجه ویژه نسبت به برنامه‌های گروهی اعم از اردو، تشکیل حلقه‌های معرفتی و گروه‌یاوران معروف و...؛
۱۲. استفاده از امکانات و ظرفیت‌های تأثیرگذار فرهنگی، تربیتی و آموزشی مدرسه و منطقه تبلیغی؛
۱۳. ایجاد شبکه ارتباطی قوی بین مدرسه، خانواده و مسجد؛
۱۴. طراحی تقویم اجرایی جهت بهره‌وری بیش‌تر از مناسبت‌های انقلابی و مذهبی؛
۱۵. برنامه‌ریزی و اجرای صحیح و نظام‌مند برنامه‌ها؛
۱۶. نظارت مؤثر بر برنامه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی و تربیتی.

ب. اخلاقی و تربیتی

- برای رسیدن به اهداف تربیتی، لازم است مربیان و دست‌اندرکاران تعلیم و تربیت، از ویژگی‌های ذیل برخوردار باشند:
۱. توکل به خداوند و توسل به اهل بیت علیهم‌السلام در تربیت دینی دانش‌آموزان؛
 ۲. رعایت تقوای الهی و تهذیب نفس؛

۳. حُسن خلق و خوشرویی؛
۴. سعۀ صدر؛
۵. نظم و آراستگی؛
۶. هماهنگی در قول و عمل؛
۷. حُسن ظن و پرهیز از بدبینی به دیگران؛
۸. توجه به نقش الگویی مربی در رفتارها و بینش‌های دانش‌آموزان.

ج. مهارتی و کاربردی

دست اندرکاران و مربیان عرصه تعلیم و تربیت با مهارت‌های کافی، می‌توانند تأثیر به‌سزایی در افزایش بهره‌وری داشته باشند، از این رو ضرورت دارد برای رسیدن به اهداف، از توانمندی‌های ذیل برخوردار باشند:

۱. ارتباط مؤثر همراه با محبت و صمیمیت؛
۲. تنوع بخشی و خلاقیت در انتقال مفاهیم دینی؛
۳. انعطاف در برنامه‌ها و روش‌های تبلیغی؛
۴. استفاده از جذابیت‌های هنری در انتقال مفاهیم دینی و فعالیت‌های تربیتی؛
۵. استفاده از فرصت‌ها و ظرفیت‌های فضای مجازی؛
۶. پاسخ‌گویی به پرسش‌ها و شبهات دانش‌آموزی؛
۷. کلاس‌داری، سخنرانی و اردوداری؛
۸. مشاوره و راهنمایی؛
۹. تفکر برانگیزی در تمام فعالیت‌های آموزشی و پرورشی.

د. علمی و دانشی

ضرورت دارد مربیان و دست‌اندرکاران عرصه تعلیم و تربیت، از نظر علمی، با امور ذیل آشنا باشند:

۱. آشنایی با علوم هم‌چون: عقائد، تفسیر، احکام، اخلاق و...؛
۲. آشنایی با دانش‌هایی هم‌چون: شبهه‌شناسی، روان‌شناسی، جامعه‌شناسی، انسان‌شناسی، جنگ نرم، دشمن‌شناسی، سواد رسانه (فضای مجازی و بازی‌های رایانه‌ای) و...؛
۳. آشنایی با قوانین و مقررات آموزش و پرورش؛
۴. آشنایی با مبانی، اصول و روش‌های تربیتی و اجرای دقیق آن‌ها؛
۵. شناخت عوامل و موانع تربیتی و تلاش برای برطرف کردن آن؛
۶. آشنایی با کتب آموزشی مقاطع تحصیلی جهت بهره‌برداری تربیتی از آن‌ها.

فصل دوم: اهداف

بیست و سه گانه تربیتی

و راهکارهای رسیدن به آنها

برای دستیابی به هر یک از اهداف تربیتی، روش‌ها و راهکارهای مختلفی وجود دارد که برخی از آنها می‌توانند به یک هدف اختصاص داشته باشند و برخی برای رسیدن به همه اهداف تناسب دارد. در این فصل، ذیل هر هدف، انتظاراتی که پس از اجرای برنامه از دانش‌آموزان می‌رود و نیز راهکارهای پیشنهادی برای رسیدن به هدف ارائه شده است تا در صورت فراهم بودن شرایط، عملیاتی شوند و بدیهی است مربیان با خلاقیت‌های خود و بهره‌گیری از تجربه دیگران می‌توانند راهکارها را بالنده تر نمایند. در پایان هر هدف، منابعی هم برای مطالعه مربیان محترم پیشنهاد گردیده که امید می‌رود مورد استفاده قرار گیرد.

۱. کرامت نفس و شناخت جایگاه انسانی خود

انتظارات

با اجرای راهکارهای این هدف، انتظار می‌رود دانش‌آموزان به موارد ذیل دست یابند:

۱. احساس رضایت‌مندی؛

۲. شادابی و نشاط؛

۳. احترام قائل شدن برای خود؛

۴. شناختن نقاط ضعف و قوت خود؛

۵. حفظ کرامت خود؛

۶. شناخت خدای مهربان.

روش‌ها و راهکارها

با اجرای راهکارهای ذیل، خودشناسی دانش‌آموزان تقویت شده و تلاش می‌شود آنان با هویت و جایگاه انسانی خویش آشنایی بیش‌تری پیدا کنند تا احساس کرامت و عزت در بین آنان افزایش یابد. در نتیجه روحیه نشاط و شادابی که لازمه فعالیت‌های تربیتی است فراهم گردد و بستری مناسب برای خداشناسی و حرکت به سمت تکامل معنوی ایجاد شود.

۱. تبیین و ترسیم دقیق و هوشمندانه محورهای ذیل برای دانش‌آموزان با استفاده از قالب‌های مختلف تبلیغی:
 - برتری انسان در گردونه هستی و کرامت انسانی او، با توجه به آیات و روایات؛
 - پیچیدگی‌های آفرینش انسان و ویژگی‌های روحی - روانی و معنوی او؛
 - غریز، فلسفه وجودی آنها و روش استفاده، کنترل و تعدیل آنها؛
 - ضعف‌ها، محدودیت‌ها و نیازهای اساسی انسان از جمله خودبرتری‌بینی، حس مالکیت همیشگی و...؛
 - روش‌های بالا بردن قدرت تحمل در مواجهه با ناکامی‌های احتمالی؛
 - رفتارهای مطلوب با توجه به کرامت نفس و جایگاه انسانی ما؛
 - روحیه دینی و اقتضائات آن؛
 - الگوهای امیدوارکننده برای رسیدن به مراتب بالاتر؛
۲. توجه به توانمندی‌های دانش‌آموزان؛
۳. تشویق دانش‌آموزان در عرصه‌های مختلف اخلاقی، درسی و ورزشی با رعایت ظرایف تشویق کردن؛
۴. آموزش و تشویق دانش‌آموزان به ارزشیابی خود از دیدگاه خویش و دیگران؛
۵. ایجاد ارتباط خاص با افرادی که دارای مشکل هستند؛
۶. معرفی کتب با موضوع عزت نفس و خودشناسی به دانش‌آموزان متناسب با سن و جنس آنها؛
۷. پرهیز از مقایسه کردن دانش‌آموزان؛
۸. خودداری از انجام هرگونه رفتار تنبیهی و تحقیرآمیز درباره دانش‌آموزان؛
۹. رعایت توانمندی دانش‌آموزان در مسئولیت دهی به آنان؛

۱۰. احترام به همه دانش آموزان توسط مربی و پرهیز از هرگونه تحقیر، استهزاء و تحکم؛
۱۱. ایجاد فرصت برای ارائه توانمندی‌های دانش آموزان؛ اعم از درسی، ورزشی، اخلاقی، انضباطی، هنری و...؛
۱۲. فراهم نمودن زمینه کسب تجربه‌های خوشایند از فعالیت‌های مستقل و آزاد برای دانش آموزان؛
۱۳. افزایش مهارت‌های اجتماعی دانش آموزان کمرو و فاقد اعتماد به نفس؛
۱۴. مسئولیت دادن به دانش آموزان در شئون مختلف مراسم دینی و مذهبی، به طوری که دانش آموزان خود را در اجرای مناسب این مراسم سهیم بدانند؛
۱۵. مشورت با دانش آموزان و مشارکت دادن آن‌ها در مسائل پیرامون خودشان، مثل برنامه‌ریزی برای فعالیت‌های فوق برنامه، اردوها و...؛
۱۶. تشویق دانش آموز به ارائه راه حل برای مشکلات و مسائل خویش؛
۱۷. ارزیابی دانش آموزان از طریق دوستان به صورت سالیانه؛
۱۸. اختصاص زمان‌هایی برای دانش آموزان تا هر کدام به طور خصوصی بتوانند درد دل‌های خود را مطرح کنند؛
۱۹. سپردن بعضی از کارها در مدرسه به دانش آموزان برای بالا رفتن اعتماد به نفس آن‌ها؛
۲۰. به دست آوردن تاریخ تولد دانش آموزان و تبریک گفتن در روز تولد آن‌ها؛
۲۱. زمینه‌سازی جهت ابراز وجود دانش آموزان؛

منابع مطالعاتی

۱. جوان از منظر اهل بیت علیهم‌السلام، علی خادمی کوشا، انتشارات بوستان کتاب؛
۲. کودک از نظر وراثت و تربیت، محمدتقی فلسفی، دفتر نشر فرهنگ اسلامی؛

۳. انسان شناسی در قرآن، محمد تقی مصباح یزدی؛ مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی رحمته الله علیه؛
۴. تحول شخصیت نوجوان (با تأکید بر شیوه‌های فرزندپروری)، احمد برجعلی، نشر ورای دانش؛
۵. روان شناسی نوجوانان، اسماعیل بیابان‌گرد، انتشارات دفتر فرهنگ اسلامی؛
۶. روان شناسی نوجوانی، حسین نجاتی، نشر بیکران؛
۷. رفتار با نوجوان، زهرا معتمدی، نشر لك لك؛
۸. رفتار پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم با کودکان و نوجوانان، محمد علی چنارانی، آستان قدس رضوی؛
۹. راهنمای پدران و مادران، محمد علی سادات، نشر اسلامی؛
۱۰. مشکلات نوجوانی و جوانی، ابوالقاسم اکبری، ساوالان؛
۱۱. روان شناسی ارتباط والدین با فرزندان، احسان کاظمی، نشر چهارباغ؛
۱۲. روان شناسی نوجوانان و جوانان، احمد احمدی، نشر نخستین؛
۱۳. آموزش بهداشت نوجوانان، دفتر مدیترانه شرقی، نشر انجمن اولیا و مربیان؛
۱۴. رابطه والدین و نوجوان، شکوفه موسوی، نشر قطره؛
۱۵. رفتارهای بهنجار و نابهنجار کودکان و نوجوانان، شکوه نوابی نژاد، نشر انجمن اولیا و مربیان؛
۱۶. روان شناسی نوجوانی، علی اکبر شعاری نژاد، نشر فاخر؛
۱۷. نوجوان در خانواده، غلامرضا صفری، نشر ورای دانش؛
۱۸. روان شناسی و تربیت، غلامعلی افروز، نشر انجمن اولیا و مربیان؛
۱۹. دنیای نوجوان، محمد رضا شرفی، انتشارات مؤسسه فرهنگی منادی تربیت.

۲. محبت و عشق به خدا، قرآن و اهل بیت علیهم السلام

انتظارات

با اجرای روش‌ها و راهکارهای رسیدن به این هدف، انتظار می‌رود دانش‌آموزان به موارد ذیل برسند:

۱. شکرگزار خدا باشند؛

۲. خدا و فداکاری برای دین او را دوست بدانند؛

۳. به شرکت در روضه‌ها و مجالس اهل بیت علیهم السلام علاقه‌مند باشند؛

۴. اهل توسل و زیارت باشند؛

۵. با قرآن انس داشته باشند.

روش‌ها و راهکارها

روش‌ها و راهکارهای زیر می‌تواند موجب افزایش محبت و عشق به خدا، قرآن و اهل بیت علیهم السلام و نهادینه شدن این عشق در دل دانش‌آموزان گردد.

الف. محبت به خدا

۱. بیان موضوعات و محورهای زیر برای دانش‌آموزان در قالب‌های مختلف تبلیغی:

- نعمت‌های الهی، اعم از مادی و معنوی؛
- حکمت احکام الهی و آموزه‌های دینی؛
- آثار محبت خدا در دنیا و آخرت؛
- ویژگی‌های محبت به خدا، مانند اینکه:
 - * محبت به خدا، عشق برتر است؛
 - * عشق به خدا، درمان عشق‌های مجازی است؛
 - * این عشق به فراق منتهی نمی‌شود؛
 - * محبت به خدا با محبت خوبان (پدر، مادر، معلم و...) قابل جمع است؛

- جلوه‌های رحمانی و محبت‌آمیز خدا به بندگان؛
- عدم امکان جمع شدن محبت خدا با گناه در دل انسان؛
- خصوصیات اذکار، آیات، سُور و دعاها (با تأکید بر اُنس با آنها و عنایت به فهم و ترجمه آنها)؛
- محبوبیت دانش‌آموزان نزد خدا؛
- مصادیق عنایات الهی برای حلّ مشکلات (توسط مربی و دانش‌آموزان بیان شود)؛

۲. اختصاص ساعت فکر به منظور این‌که دانش‌آموزان در راه محبت به خدا چه کارهایی انجام داده‌اند یا می‌توانند انجام دهند؛
۳. گزارش کارهای خوب دانش‌آموزان، به مربی و ثبت آنها توسط مربی و تعیین نفر اول هر هفته که بیش‌ترین کار خوب را انجام داده است. مثلاً بیش‌ترین سلام، کمک به خانواده، کمک در کارهای مدرسه و...

ب. محبت به اهل بیت علیهم‌السلام

۱. تبیین موضوعات ذیل برای دانش‌آموزان در قالب‌های مختلف تبلیغی:
 - آثار دنیوی و آخروی سلام به اهل بیت علیهم‌السلام؛

- آداب ارتباط و انس با اهل بیت علیهم السلام، مانند آداب زیارت و...؛
 - جلوه‌های شاد اهل بیت علیهم السلام در دنیا و آخرت، مانند پوشیدن لباس پاکیزه، عطرزدن، شوخی کردن؛
 - مقایسه رفتار کریمانه اهل بیت علیهم السلام با رفتارهای نامناسب دشمنان مثل بستن آب به روی لشکریان امام علی علیه السلام توسط معاویه و نبستن آب توسط حضرت علی علیه السلام به روی لشکریان معاویه در صفین و...؛
 - برخی از ویژگی‌های رفتاری مرتبط پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم و اهل بیت علیهم السلام مثل کمک به دیگران، انفاق، دستگیری از نیازمندان و...؛
 - علاقه و محبت پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم و اهل بیت علیهم السلام نسبت به پیروانشان؛
 - ویژگی‌های شخصیتی پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم که معرف عظمت و کرامت ایشان است؛
 - ائمه معصومین علیهم السلام به عنوان ولی نعمت و واسطه فیض الهی؛
 - اصرار اهل بیت علیهم السلام بر هدایت مردم؛
 - رفتارهای عاشقانه و فداکاری‌های باران اهل بیت علیهم السلام مانند میثم تمار، مالک اشتر و...؛
 - زیبایی‌های سخنان پیامبر و اهل بیت علیهم السلام؛
 - اهمیت احترام به سادات با توجه به انتساب آنان به پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم؛
 - اهمیت و آثار و برکات نذر برای اهل بیت علیهم السلام؛
 - اهمیت و آثار سلام کردن به اهل بیت علیهم السلام؛
 - داستان‌هایی از دلدادگان به اهل بیت علیهم السلام.
۲. مشارکت در ذکر مواردی از عنایات الهی و کرامات معصومین علیهم السلام برای حلّ مشکلات توسط مربی و دانش‌آموزان. (مثلاً از دانش‌آموزان بخواهیم اگر در مواردی احساس می‌کنند اتفاق خاصی در زندگی آن‌ها افتاده و نوعی الهام از طرف خدا بوده، برای هم کلاسی‌ها توضیح دهند)؛

۳. بیان کارهایی که اهل بیت علیهم السلام دوست دارند (در کلاس با همکاری دانش‌آموزان)؛

۴. راه‌اندازی هیئت ویژه دانش‌آموزان و مشارکت دادن آنها در کارهای اجرایی هیئت؛

۵. برگزاری مراسم باشکوه در اعیاد مذهبی و ایجاد سرور و شادی در مدرسه و مشارکت دادن دانش‌آموزان در این کارها، مثلاً هر قسمتی از مدرسه را چند نفر از آنها تزئین کنند و...؛

۶. قرائت دعای سلامتی امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف یا توسل به اهل بیت علیهم السلام؛

۷. گره زدن شادی‌های دانش‌آموزان به اهل بیت علیهم السلام، مثلاً در ایام میلاد ائمه معصومین علیهم السلام برای دانش‌آموزان ممتاز یا منظم و هم چنین به آنهایی که با امام مورد نظر همنام هستند، هدیه داده شود؛

۸. برپایی نمایشگاهی از عکس، خاطرات و توسلات نخبگان و علما به ائمه اطهار علیهم السلام؛

۹. تکریم و احترام دانش‌آموزانی که نام اهل بیت علیهم السلام را بر آنها نهاده‌اند؛

۱۰. فضاسازی محیط آموزشی به تناسب میلاد و وفات اهل بیت علیهم السلام؛

۱۱. برگزاری مسابقه مقاله و یا انشاءنویسی توسط دانش‌آموزان در وصف اهل بیت علیهم السلام و ابعاد زندگی آنها؛

ج. محبت و انس با قرآن

۱. بیان مطالب و موضوعات ذیل برای دانش‌آموزان با استفاده از قالب‌های مختلف تبلیغی:

- اهمیت انس با قرآن؛

- مطالب علمی در قرآن مانند:

* زوجیت در گیاهان؛

* جایگاه و مسیر مشخص ستارگان؛

* قانون جاذبه؛

- مفاهیم آیات قرآن؛

- بشارت‌های قرآن؛

- خصوصیات آیات و سُور خاص؛

- اهمیت و لزوم تدبر در پیام‌های قرآنی؛

- انتظارات قرآن از مسلمانان: اهمیت دادن به قرآن (مریم / ۱۲)،

خواندن قرآن (مزمّل / ۲۰)، رعایت آداب تلاوت (اعراف / ۲۰۴)، تدبر در

قرآن (نساء / ۸۲)، عمل به قرآن (بقره / ۴۴)؛

- ارتباط قرآن با سایر دروس مانند علوم تجربی، ریاضی، جغرافی،

تاریخ و...؛

- آثار و اسرار تلاوت قرآن؛

- فضائل تلاوت برخی از سوره‌ها و آیات؛

- عواقب و نتایج سبک‌شمردن قرآن؛

- حالات پیامبر صل الله علیه و آله و سلم، ائمه اطهار علیهم السلام و بزرگان

دینی در انس روزانه با قرآن؛

- داستان‌هایی درباره اهمیت و فواید انس دائمی با قرآن کریم؛

- حکایات شیرین و لطیفه‌های جذاب و درس آموز درباره قرآن کریم؛

- معارف و آموزه‌های اخلاقی قرآن (متناسب با موقعیت‌ها و

مناسبت‌ها)؛

- آداب ظاهری و باطنی تلاوت قرآن؛

۲. برگزاری جلسات قرائت قرآن همراه با نشاط و شادی؛

۳. تأکید بر موضوع اهمیت انس روزانه دانش‌آموزان با قرآن در جلسات

آموزش خانواده؛

۴. تابلو کردن احادیث، اشعار و جملات ادبی مناسب در باره قرآن؛
۵. پخش فیلم، نوار یا سی دی قرائت قرآن با صدای قاریان ممتاز جهان؛
۶. برگزاری برنامه‌های متنوع حفظ آیات قرآن همراه با تشویق‌های مناسب؛
۷. شروع کلاس و پایان آن با قرائت آیت الکرسی و آیات و سُور خاص؛
۸. استفاده از افراد خوش صوت برای قرائت قرآن صبح‌گاهی، جلسات و همایش‌ها؛
۹. برگزاری مسابقات قرآنی، مثل:
 - مسابقه نقاشی آیات قرآنی؛
 - مسابقه خواندن سوره‌های کوچک با یک نفس؛
 - مسابقه قرائت و مفاهیم و ترجمه آیات یا سوره‌های خاص؛
 - مسابقه حفظ اسم سوره‌ها به ترتیب؛
 - مسابقه این سوره در کدام جزء است؟؛
 - مسابقه حفظ آیات موضوعی.
۱۰. دعوت از حافظان و قاریان مشهور منطقه در برگزاری محفل انس با قرآن در مدرسه با مشارکت معلمان، مربیان، والدین و دانش‌آموزان؛
۱۱. دعوت از قاریان مشهور شهر، منطقه و مدرسه برای مراسم آغازین صبح‌گاه و ظهرگاه؛
۱۲. تهیه میثاق نامه تلاوت روزانه قرآن و امضاء آن توسط دانش‌آموزان و پیگیری روزانه عمل به تعهد نامه توسط همه دانش‌آموزان؛
۱۳. اختصاص یکی از موضوعات انشاء به احساس بچه‌ها درباره تلاوت روزانه قرآن؛
۱۴. برنامه ریزی جهت حفظ آیات مشهور؛
۱۵. حساس کردن والدین نسبت به انجام تمرینات کتاب قرآن در خانه توسط دانش‌آموزان؛

۱۶. استفاده از دانش‌آموزان برای داوری در رقابت‌های کلاسی قرآن؛
۱۷. تجلیل ویژه از دانش‌آموزان فعال قرآنی مدرسه و منتخبین مسابقات قرآنی؛
۱۸. فضاسازی قرآنی در مدرسه و کلاس‌ها؛

منابع مطالعاتی

۱. عشق برتر: راه‌های ایجاد محبت اهل بیت علیهم السلام در کودکان و نوجوانان، جواد محدثی، بوستان کتاب قم؛
۲. عشق خوبان: راهکارهای کسب محبت اهل بیت علیهم السلام و امام زمان، حمیدرضا حبیبی، محسن آدم‌زاده، مرغ سلیمان؛
۳. جلوه‌های معرفت و عشق به خدا، محمد تقی مصباح، کتابخانه مجازی (دیجیتالی) الفبا؛
۴. درس‌ها و عبرت‌ها از قرآن و کربلا، اسدالله محمدی نیا، نشر سبط اکبر؛
۵. زندگی عرشیان: پیرامون زندگی برخی از پیامبران و ائمه معصومین علیهم السلام همراه با احادیث، اسدالله محمدی نیا، نشر سبط اکبر.

۳. ایمان به غیب

انتظارات

با اجرای روش‌ها و راهکارهای رسیدن به این هدف، انتظار می‌رود دانش‌آموزان به موارد ذیل برسند:

۱. انس با مفاتیح الجنان؛
۲. کارکردن برای خدا؛
۳. داشتن انگیزه انجام ثواب؛
۴. انس با امام زمان و دعا برای سلامتی او؛
۵. شناخت فرشتگان الهی؛
۶. اهل ذکر و دعا بودن.

روش‌ها و راهکارها

با اجرای روش‌ها و راهکارهای ذیل، دانش‌آموزان نسبت به سبک زندگی اسلامی که توأم با ایمان به غیب است آشنا شده و از زندگی سکولار و غیرخدایی پرهیز می‌کنند تا زمینه تحقق حیات طیبه فراهم گردد. تقویت ایمان به غیب در دانش‌آموزان موجب جهت‌دهی افکار و رفتار آنان می‌گردد.

۱. بیان مطالب و موضوعات ذیل با استفاده از قالب‌های جذاب تبلیغی:

- تأثیر عوامل معنوی و امدادهای غیبی در زندگی انسان‌ها شامل:
 - * تأثیر قرآن در ایجاد آرامش و موفقیت افراد؛ مانند تأثیر تلاوت سوره حمد برای شفا، معوذتین برای پیشگیری از چشم زخم، آیت الکرسی برای حفظ انسان از آفات و بلاها، سوره واقعه و ذاریات برای توسعه روزی و رفع فقر و...؛
 - * تأثیر دعا در موفقیت انسان، مثل دعای پدر مقام معظم رهبری عظیمه و مرحوم آیه الله بهجت رحمه در حق ایشان و دعاهای مطالعه، سفر، تقویت حافظه و آثار خاص برخی دعاهای؛
 - * تأثیر اذکار مختلف مانند تهلیل، تحمید، تسبیح، ذکر یونسیه و... و آثار این دعاهای، مثل تأثیر تهلیل در آرامش و رفع وسواس و تأثیر استغفار برای نزول باران و زیاد شدن رزق و روزی و...؛
 - * تأثیر وضو در نورانیت انسان و فهم بیشتر و... .
- آثار اعمال و کارهای خوب و بد انسان در دنیا و آخرت؛ مثل صلۀ رحم برای طول عمر، صدقه برای رفع و دفع بلا و تأثیر لقمه حرام بر سرنوشت فرزندان و...؛
- ثواب و عقاب اعمال؛ مثل نعمت‌های بی‌شمار الهی در بهشت و عذاب‌های متعدد در جهنم؛
- مسائل و امور غیبی و تأثیرات آن در زندگی افراد؛
- اظهار عجز دانشمندان بزرگی مثل ابوعلی سینا، اینشتین، کانت و... در پی بردن به اسرار عالم خلقت؛
- مقایسه بین انسان‌های معتقد به غیب و غیر معتقد؛
- برخی از اتفاقات مهم کشور و جهان که نقش عوامل معنوی و امدادهای غیبی در آنها برجسته است؛ مثل شکست آمریکا در طبرستان و جنگ تحمیلی (با وجود تمام امکانات برای دشمن و نداشتن امکانات برای ما)؛

- سبب ساز و سبب سوز بودن خدا؛ مثل جریان سرد شدن آتش
برای حضرت ابراهیم عَلَيْهِ السَّلَامُ و زنده شدن مردگان به دست حضرت

عیسی عَلَيْهِ السَّلَامُ و...؛

- امام زمان عَجَّلَ اللَّهُ تَعَالَى وَفَوْزَ الْبَرِيَّةِ، امام حی و ولی نعمت ما؛

- یافته‌های علم روز در مورد تأثیر عوامل غیبی و معنوی در پدیده‌ها

مثل: آزمایش دانشمند ژاپنی (ایموتو و شهادت آب)، نتایج

تحقیقات در زمینه آب زمزم و تأثیر دعا در آرامش روح و روان و درمان

بیماری‌های جسمی و روحی؛

- صفات خدا مانند: بصیر، سمیع، عالم بودن و...؛

- انواع فرشتگان و عملکرد آنها مانند فرشتگان محافظ انسان،

فرشتگان رزق و...؛

- مفاتیح الجنان، اهمیت و روش استفاده از آن؛

- توسل به حضرات معصومین عَلَيْهِمُ السَّلَامُ در همه حالات خصوصاً مشکلات؛

- مسئولیت انسان‌ها در دوره غیبت کبری برای زمینه‌سازی ظهور:

* خودسازی

* دادن امید به جامعه

* صبر در طاعت و معصیت

* دعا کردن برای ظهور

* گفتن زیبایی‌های زمان ظهور

۲. پخش کلیپ‌های خاص در مورد نقش عوامل معنوی در زندگی؛

۳. بیان خاطراتی از امدادهای الهی برای دانش‌آموزان توسط خود آنان؛

۴. سؤال از دانش‌آموزان در مورد تأثیر ایمان به غیب در زندگی شخصی،

تحصیلی و...؛

۵. تشویق دانش‌آموزان به تجربه کردن عوامل معنوی در زندگی و بسترسازی

برای این منظور و...؛

۶. راه‌اندازی روزنامه دیواری برای بیان خاطرات و نوشتن شعر و مقاله و... در مورد ایمان به غیب و تأثیر عوامل غیبی در زندگی دانش‌آموزان؛
۷. درخواست نقاشی از دانش‌آموزان در مورد بهشت و جهنم و مسائل غیبی دیگر؛
۸. اختصاص فرصتی برای ذکرهایی مثل صلوات، استغفار، دعای سفر و مطالعه، دعای وقت خواب یا وضو و ترویج اذکار مختلف؛
۹. تشویق به نذر به منظور تکامل معنوی و رفع مشکلات زندگی؛
۱۰. تشویق دانش‌آموزان به انجام کارهای خوب بدون چشم‌داشت مادی؛ مثلاً تمیز کردن کلاس بدون اطلاع دیگران با بیان خاطراتی از رزمندگان دفاع مقدس در این زمینه، بیان داستان زندگی شهید برونسی و...؛
۱۱. اجرای برنامه گروهی زیارت مزار شهدا.

منابع مطالعاتی

۱. پاسخ به پرسش‌هایی پیرامون مرگ، اسدالله محمدی نیا، نشر سبط اکبر؛
۲. (سلیمانی عزیز) گذری بر زندگی سردار سلیمانی، عالمه طهماسبی و لیلا موسوی و...، نشر حماسه یاران؛
۳. داستان‌های شهید دستغیب (معاد و قیامت)، شهید آیه‌الله دستغیب، نشر بنیاد بعثت؛
۴. کتاب سرنوشت انسان (دوره ۵ جلدی)، مسعود عالی، نشر عطش؛
۵. سیری در اسرار فرشتگان (با رویکردی قرآنی و عرفانی)، محمد زمان رستمی و طاهره آل‌بویه، نشر پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.

۴. نماز

انتظارات

انتظار می‌رود دانش‌آموزان به موارد ذیل برسند:

۱. عشق و علاقه به نماز و خواندن آن در اول وقت؛
۲. شناختن أفعال و أذکار نماز؛
۳. آشنایی اجمالی با فلسفه و ترجمه نماز؛
۴. تلاش برای برپایی نماز؛
۵. تشویق دیگران به نماز.

روش‌ها و راهکارها

اجرای روش‌ها و راهکارهای ذیل، علاقه و اُنس به نماز را در دانش‌آموزان تقویت کرده و انگیزه آنان را برای اقامه نماز ارتقاء می‌بخشد.

۱. تبیین موضوعات ذیل با بهره‌گیری از قالب‌های مختلف تبلیغی و تربیتی:
 - فلسفه و اهمیت نماز؛ نماز زیباترین جلوه بندگی و نهایت خضوع در برابر خالق است. نماز شکر نعمت‌های پروردگار عالم است و...؛
 - آثار و برکات نماز؛ اعم از برکات دنیوی و اخروی؛
 - عواقب و پیامدهای دنیوی و اخروی ترک نماز؛
 - وجود نماز و نیایش در ادیان مختلف (حسّ فطری پرستش)؛

- آداب نماز؛

- زمینه‌های لذت بردن از نماز با توجه به نکات ذیل:

- * رفع موانع (خستگی، گرسنگی، تشنگی، پریشانی و...):
- * آمادگی قبل از نماز با وضوی شاداب و ایجاد فضای معنوی در محیط؛
- * مواظبت فکر و قلب و پرهیز از گناهان و عوامل حواس‌پرتی؛
- * تقویت حضور قلب از طریق یاد مرگ و این‌که گویی انسان دارد نماز آخرش را می‌خواند؛
- * خود را بنده واقعی دانستن و توجه به ربوبیت پروردگار؛
- * پرهیز از مال حرام؛
- * ایجاد و تقویت احساس نیاز به نماز؛
- * آموزش ترجمه نماز؛
- * تمرکز روی جمله‌های نماز و معانی آن.

- سیره اولیاء الهی و عارفان در نماز؛

- توکل بر خدا و استعانت از خود نماز برای رفع کسالت و بی‌علاقگی در نماز؛

- همراهی و همنشینی با دوستان مقید به نماز؛

- بی‌ارزشی دنیا و فانی بودن آن و مسافر بودن ما در این دنیا؛

۲. رعایت اخلاق نیکو توسط روحانی و دعوت کنندگان به نماز؛

۳. پخش فیلم‌های آموزنده در مورد نماز در مدرسه؛

۴. ایجاد سرویس بهداشتی مجهز و تمیز در مدارس؛

۵. برگزاری نماز جماعت کوتاه و سریع؛

۶. آسان‌گیری در نماز (طوری رفتار کنیم که دانش‌آموزان احساس جبر و زور نکنند و نماز برای آن‌ها سخت و کسل‌آور نشان داده نشود)؛

۷. آموزش کامل نماز (مقدمات نماز و آداب نماز جماعت و...) به دانش‌آموزان؛

۸. ترویج فرهنگ نماز از طریق:

- آموزش نماز از شروع دبستان به وسیله CD آموزشی، تصویر، نمایش و...؛

- تمرین عملی نماز از دبستان در مدارس؛

- توجیه اولیاء جهت نهادینه کردن نماز در منزل از طرق مختلف، مانند بردن فرزندان به مسجد، همراهی آنها با نماز اولیاء در منزل و تشویق فرزندان به نماز از طرق مختلف (مثل دادن بهترین سجاده‌ها و لباس خوب و معطر به آنها و اهمیت دادن به نماز اول وقت و پرهیز از برخوردهای مستبدانه و تنفرزا به ویژه در بیدار کردن برای نماز صبح)، تشویق کلامی، معرفی کردن کودک به عنوان نمازگزار مقید در بین دوستان، اقوام و...؛

- برنامه‌ریزی برای نماز خواندن دانش‌آموزان از مقطع دبستان؛

- تشویق دانش‌آموزان در مدرسه توسط مدیر و معلمین از طریق دادن نمره و امتیاز، نصب عکس نمازخواندن دانش‌آموزان در نمازخانه یا تابلوی مدرسه یا روزنامه دیواری، اعطاء جوایز به صورت اتفاقی یا قرعه‌کشی، دادن برخی از مسئولیت‌ها مثل مکبر بودن و...؛
- آسان جلوه دادن نماز و رعایت تدریج در دعوت به نماز و در نظر گرفتن شرایط خانوادگی و محیطی؛

- الگو بودن معلمین و کادر مدرسه در اهمیت دادن و تقید به نماز اول وقت و...؛

- نهادینه کردن فرهنگ تشکر در مدرسه برای تبیین این‌که نماز نیز نوعی تشکر از خداست.

۹. تشویق دانش‌آموزان شرکت‌کننده در نماز جماعت یا دادن جوایز تشویقی به کلاسی که بیش‌ترین شرکت‌کننده را داشته و هم‌چنین تشویق کسی که دیگری را به نماز آورده است؛

۱۰. برنامه ریزی برای زنگ نماز؛ زنگ نماز به دو صورت می تواند اجرا شود:
- یک ربع قبل از نماز زنگ زده شود و به دانش آموزان فرصت وضو گرفتن داده شده تا برای نماز آماده شوند.
 - در بین هفته و در وسط ساعات کلاسی، زنگی زده شود و همه در نماز خانه جمع شوند و مربی برای آنان از اهمیت نماز بگوید و آموزش نماز نیز داشته باشد. حتی الامکان جلسه نشاط آور باشد تا زدگی ایجاد نشود.
۱۱. دعوت و تشویق به نماز در شرایط مناسب و شاد مانند اعیاد، جشن ها و...؛
۱۲. ارائه تکلیف به دانش آموزان دبستان؛ مثلاً دو رکعت نماز نزد پدر و مادر بخوانند و تأییدیه بگیرند؛
۱۳. برنامه ریزی و فضا سازی برای برگزاری باشکوه نماز؛ مانند پخش اذان، برگزاری نماز جماعت اول وقت و تعطیلی کلاس ها هنگام نماز، ایجاد فضای شاد و جذاب در نمازخانه، نصب پوسترها و بنرهای خوب و زیبا در نمازخانه و سالن و...؛
۱۴. برگزاری جشن تکلیف دانش آموزان (به ویژه پسران) و دادن هدیه های فرهنگی مثل سجاده خوب، انگشتر و...؛
۱۵. برگزاری مسابقه با موضوع تهیه گزارش و انشاء از رفتن و نماز خواندن در مسجد؛
۱۶. مشارکت دادن دانش آموزان یا کلاس ها به صورت چرخشی برای برگزاری مراسم باشکوه نماز؛ از جمله: نوبتی کردن اذان، اذان دسته جمعی، تقسیم وظایف برگزاری مراسم نماز بین کلاس ها و...؛
۱۷. تشویق معلمین و دانش آموزان تأثیرگذار، درس خوان و خوش اخلاق برای حضور در نماز؛
۱۸. تعیین زمان هایی برای کنترل و تصحیح نماز دانش آموزان؛

۱۹. برگزاری جشنوارهٔ نماز در مدرسه و تقدیر از نمازگزاران فعال، فعالانی که در برگزاری نماز نقش داشته‌اند یا کسانی که مقاله، متن ادبی، شعر، عکس و... در مورد نماز ارائه کرده‌اند؛

۲۰. برگزاری نمازهای خاص (برای رفع گرفتاری‌ها، نماز حاجت، نماز امام زمان عَجَّلَ اللَّهُ تَعَالَى فرج‌الله الشریف و...)

۲۱. اجرای برنامه بیان خاطرات جذاب در مورد نماز توسط دانش‌آموزان؛ مثلاً در مورد اولین نمازی که خوانده‌اند و...؛

۲۲. نصب تابلویی مخصوص برای ارائهٔ مطلب، شعر، عکس، نوآوری و... در مورد نماز و ایجاد رقابت کلاسی در تهیه روزنامه دیواری در خصوص نماز؛

۲۳. پخش کارت احادیث شماره دار در مورد نماز (مثلاً از شماره یک تا بیست) و چاپ هر کدام به تعداد نمازگزاران و پخش اتفاقی آن در نمازها و در آخر هدیه دادن به کسی که بتواند همه شماره‌ها را کسب کند و ارائه دهد؛

۲۴. پاسخ‌گویی به شبهات و ذهنیت‌های منفی در خصوص نمازخوان‌هایی که رفتار نادرست دارند؛ (برگزاری جلسات پرسش و پاسخ، کلاس داری و...)

۲۵. استفاده از شیوه‌های الگویی در مدرسه؛ از قبیل:

- همراه کردن معلمان درس‌های غیر دینی برای نماز؛

- دعوت از اولیاء متشخص به منظور شرکت در نمازجماعت؛

- دعوت از مربیان محبوب برای حضور در نماز.

۲۶. متنوع کردن برنامه‌های نماز و برگزاری نماز در مکان‌های مختلف؛

۲۷. برگزاری مسابقات کتاب‌خوانی با موضوع نماز؛

۲۸. داشتن نمازخانه جذاب، تمیز و زیبا؛

۲۹. برپایی نمایشگاه در خصوص آثار و برکات نماز در زندگی افراد در مدرسه؛

۳۰. برپایی نمایشگاه در خصوص آثار دانش‌آموزان در مورد نماز (شعر، قصه و...) و دعوت از مسئولین و والدین برای بازدید از نمایشگاه؛

۳۱. ایجاد ارتباط مستمر بین مدرسه با مساجد و نماز جمعه مثلاً با بردن دانش‌آموزان به نماز جماعت مسجد و نماز جمعه با همکاری مدیر مدرسه؛

۳۲. برگزاری میزگرد دانش‌آموزی با موضوع نماز و آثار و برکات آن با مدیریت مدیر و مربیان مدرسه؛

۳۳. برگزاری اردوهای سیاحتی و زیارتی برای دانش‌آموزان نمازخوان؛

۳۴. چاپ عکس دانش‌آموزان فعال در عرصه نماز در جراید محلی و منطقه‌ای؛

۳۵. فعال‌سازی اولیاء مدارس برای پر رونق کردن نماز در مدارس (شرکت نوبتی اولیا در نماز جماعت مدرسه و...)

۳۶. برقراری ارتباط نزدیک و چهره به چهره با تک تک دانش‌آموزان و تشویق و ترغیب آن‌ها به نماز؛

۳۷. برگزاری جلسات هم‌اندیشی با مربیان و اولیاء به منظور بررسی روند برگزاری نماز توسط دانش‌آموزان در منزل و مدرسه.

منابع مطالعاتی

۱. آشنایی با نماز، محسن قرائتی، مرکز فرهنگی درس‌هایی از قرآن؛
۲. پرتوی از اسرار نماز، محسن قرائتی، مرکز فرهنگی درس‌هایی از قرآن؛
۳. پیوندهای نماز، محسن قرائتی، مرکز فرهنگی درس‌هایی از قرآن؛
۴. شیوه‌های دعوت به نماز، محسن قرائتی، ستاد اقامه نماز؛
۵. راز نماز، محسن قرائتی، مرکز فرهنگی درس‌هایی از قرآن؛
۶. خدا چنین می‌خواهد، مرکز توسعه محتوای آموزش دینی، نشر متمادی (دلیل ما)؛
۷. زندگی در پرتو احکام (۵ جلدی)، صادق زینی، انتشارات زینی؛

۵. گناه‌گریزی (هواستیزی و تقوا)

انتظارات

- در ذیل این هدف، انتظار می‌رود دانش‌آموزان به موارد ذیل برسند:
۱. دشمن دانستن هوای نفس خویش و بنای مخالفت با آن؛
 ۲. شناختن گناهان و پرهیز از انجام آن؛
 ۳. اهل استغفار بودن و تسریع در توبه؛
 ۴. حساس شدن نسبت به انجام مستحبات و ترک مکروهات؛
 ۵. تشویق دیگران به پارسایی.

روش‌ها و راهکارها

- با اجرای راهکارهای ذیل زمینه تقویت انگیزه مقابله با هوای نفس و کنترل خود و پارسایی (تقوا) در دانش‌آموزان افزایش می‌یابد.
۱. تبیین موضوعات و مطالب ذیل با استفاده از قالب هاب متنوع و مناسب تبلیغی:

- دشمنی هوای نفس با انسان؛
- ضعف و هلاکت انسان با پیروی از هوای نفس؛

- مخالفت گناه با قوانین حاکم در نظام خَلقت که سرانجام آن بدبختی و سقوط است؛
- زشتی گناه و آثار و پیامدهای دنیوی و اُخروی آن، مانند:
 - * غیبت‌کننده و مُردارخواری؛
 - * تشبیه متکبّر به مورچه؛
 - * کم‌شدن و بی‌برکتی عمر، خَسب دعا، فقر و نزول بلا با گناه؛
- اهتمام به ترک گناهان کلیدی و کبیره مثل دروغ و...؛
- مذمّت گناهکار در روایات؛
- مقایسهٔ فکر گناه با فکر مثبت؛
- نقش هواستیزی و دوری از گناه در تقویت هوش و عقل انسان؛
- بُن‌بست‌های اخلاقی، اجتماعی، فرهنگی و... در جوامع گناهکار؛
- لزوم محاسبه نفس و روش آن؛
- توجه به تأثیرپذیری انسان از محیط و گروه‌های دوستان و...؛
- قانون عمل و عکس‌العمل (مکافات عمل)، مثل تأثیر نگاه به نامحرم، بی‌احترامی به والدین و...؛
- الگوهای خوب ترک‌کنندهٔ گناه در شرایط بسیار نامناسب که به جایی رسیده‌اند، مثل حضرت یوسف عَلَيْهِ السَّلَام، ابن‌سیرین، زن‌فرعون و...؛
- حتمی بودن پاداش الهی در صورت ترک گناهان و افزایش ایمان با ترک گناه؛
- لَدّت و انواع آن (جسمی، عقلی، معنوی، خیالی و...) (بیان این‌که خود ترک گناه لَدّت زیادی دارد و این‌که لَدّت حرام، موجب سلب احساس لَدّت‌های حلال می‌شود و این‌که بهترین حال خوب در انجام حلال خداست)؛
- ناتوانی افراد گناهکار؛

- همراه بودن لذت‌های حلال با نظام خلقت و طبیعت انسان؛ (مثل لذت بردن از زیبایی گل و جنگل، بر خلاف لذت‌های حرام که مثل شنا کردن خلاف جریان آب، با طبیعت انسان هماهنگ نیست^{۱۱})؛ و او را به زندگی حیوانی نزدیک می‌کند؛
- استغفار و توبه در اسلام (با تأکید بر قبولی آن و تبیین این که ترک گناه راحت‌تر از توبه است و این که تأخیر توبه و استغفار چه خطراتی را به دنبال دارد)؛
- دلیل و فلسفه حرمت گناهان (و این که اعمال ما در شخصیت ما تأثیرگذار بوده و جزو شخصیت آینده ما می‌شود)؛
- محاسبه و مراقبه با استناد به آیات و روایات؛
- لزوم از بین بردن زمینه‌های گناه؛ (مثل: اجتناب از تنهایی زن و مرد، پرهیز از تنهایی مطلق و تماشای صحنه‌های مُحَرَّک، کراهِت نشستن بلافاصله در جای زن، موسیقی حرام و اثر انجام ورزش و گرفتن روزه در بی‌رغبتی به گناه)؛
- لزوم توجه و خوب گوش دادن به آموزه‌های دین (با تأکید بر این که یکی از علت‌های اصلی جهنمی شدن انسان‌ها، گوش ندادن به آموزه‌های دینی است)؛
- حریم خصوصی افراد؛ (با تأکید بر عدم افشای گناه دیگران؛ هر کس حریم‌هایی دارد و ورود به آن حریم‌ها بدون اجازه دیگران

۱. یکی از معانی «یسبح لله» نیز همین است که همگان در مسیر حرکت به سوی خدا حرکت می‌کنند، لذا کسانی که در مسیر خدا هستند، موافق با طبیعت هستند و کسانی که خلاف جریان حرکت می‌کنند، مخالف با طبیعت. لذت حرام، اضطراب و استرس بعد از لذت را به دنبال دارد (چون مثلاً می‌ترسد کسی او را دیده باشد و لو دهد و...)؛ ولی کسی که از حلال لذت می‌برد، ترس و اضطراب و استرس ندارد و لذتش ماندگار است.

ممنوع است. همه دانش‌آموزان باید مراقب حریم‌های شخصی دیگران باشند.

- روش‌های فرار از گناه؛ از قبیل:

* توجه به قُبْح و زشتی گناه از نظر عقل. مانند زشتی خیانت، دروغ‌گویی، ناسپاسی؛

* محاکمه کردن نفس و توجه دادن آن به عقوبت گناه و سلب توفیقات و دور شدن از رحمت الهی؛
* تقویت اراده؛

* استمداد از خداوند متعال با دعا و نیایش و توسل به ائمه اطهار علیهم‌السلام.

* جایگزین سازی اعمال و عادات نیکو؛ مانند: شرکت دائمی در نماز جماعت، خواندن نماز شب، زیارت اهل قبور، دعا و...؛
* مشغول شدن به کارهای مثبت و پرهیز از کارهای منفی؛
مانند رفتن به مسجد با دوستان، دیدار خانواده، مشغول شدن به فعالیت‌های درسی و...؛

* افزایش مطالعات پیرامون معاد، عذاب، گناه و...؛

* پرهیز از رفتن به محیط‌های آلوده کننده و همنشینی با دوستان ناباب؛

* از بین بردن عوامل تحریک کننده پیرامون خود؛

* شرط بستن با خدا به منظور دوری از گناه و محاسبه مستمر اعمال خود بعد از شرط با خداوند؛
* استعانت از خداوند متعال؛

- لزوم رفاقت با دوستان سالم و مؤمن و پرهیز از دوستان ناباب؛

- روش‌های تقویت اراده برای ترک گناه؛ مانند تلقین به خود، عدم مقایسه خود با دیگران و...؛

- لزوم برطرف کردن عوامل و عناصر تحریک کننده غرایز و شهوات هم‌چون فیلم‌ها، عکس‌ها، کتاب‌های مبتذل و...؛

- اهمیت و تأثیر نماز و روزه و قدرت بازدارندگی آن از گناه؛

- برخورد نپسند آنچه تو را نیست پسند؛ (توجه دادن دانش‌آموزان به این‌که چه رفتارهایی از دیگران برای شما ناخوشایند است، پس خودتان از آنها دوری کنید)؛

- لزوم تفکر و تدبیر در عواقب امیال و خواسته‌های نفسانی؛

- نقشه‌های شیطان برای انسان و روش‌های مقابله با آن؛

- گام‌های شیطان برای فریب انسان:

* زینت دادن کارهای زشت

* ایجاد ترس و وحشت

* ایجاد کینه و دشمنی

* وعده فقر و تهیدستی

* حُلف و عده

* تبذیر

* بازداشتن از یاد خدا

* توجیه کردن کارها

- وظایف انسان در برابر گام‌های شیطان:

* عدم پیروی از گام‌های او

* دشمنی و عداوت با او

* پرهیز از حضور در محیط‌هایی که شیطان حضور دارد، مثلاً خلوت با نامحرم.

* سرپیچی از فرامین او

* پناه بردن به خداوند

۲. معرفی و ترویج مطالعه کتاب‌های مفید در موضوع گناهان و گناه‌گریزی در

ساعات مطالعه؛ مانند کتاب گناه‌شناسی آقای قرائتی. مرکز فرهنگی درس‌هایی

از قرآن، اندروید بازار قائمیه اصفهان، گناهان کبیره شهید دستغیب و...؛

۳. جمع‌آوری و ارائه بریده‌هایی از روزنامه‌هایی که نتیجه جرم و جنایت و

گناه را نشان می‌دهند به شرط این‌که بدآموزی نداشته و اشاعه فحشا نباشد؛

۴. تشویق دانش‌آموزان به جریمه شخص خود در صورت انجام گناه، (با

رعایت تناسب بین گناه و جریمه) مانند: جفت کردن کفش دیگران برای کسی که تکبر و غرور دارد، استغفار کردن یا صلوات فرستادن برای کسی که حرف لغو زیاد می‌زند، روزه گرفتن برای کسی که پرخاشگری کرده است و...؛

۵. برنامه‌ریزی برای پر کردن اوقات فراغت دانش‌آموزان؛
۶. تقویت کرامت و عزت نفس دانش‌آموزان با رفتارهای کریمانه؛
۷. ترویج شعارهای مناسب در مدرسه؛ «چون از او گشتی، همه چیز از تو گشت» و «در جوانی پاک بودن شیوه پیغمبری است» و...؛
۸. تشویق دانش‌آموزان و پی‌گیری برای حضور آنان در گروه‌ها و تشکل‌هایی هم‌چون هیئت، مسجد، انجمن اسلامی؛
۹. برگزاری مسابقه کتاب‌خوانی با محوریت کتاب‌هایی که با موضوع گناه هستند؛
۱۰. ایجاد زمینه دیدار دانش‌آموزان با علماء و انسان‌های وارسته؛

منابع مطالعاتی

۱. نقطه‌های آغاز در اخلاق عملی، آیه‌الله مهدوی کنی، دفتر نشر فرهنگ اسلامی؛
۲. گناه‌شناسی، محمدی اشتهاردی، مرکز فرهنگی درس‌هایی از قرآن؛
۳. گناه‌شناسی، محسن قرائتی، مرکز فرهنگی درس‌هایی از قرآن؛
۴. چهل حدیث، امام خمینی، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی علیه السلام؛
۵. معراج السعاده، ملا احمد نراقی، نشر جمال.

۶. حیا و عفت

انتظارات

در ذیل این هدف، انتظار می‌رود دانش‌آموزان به موارد ذیل برسند:

۱. پوشش مناسب؛
۲. رعایت کردن حریم مَحرم و نامحرم؛
۳. دفاع از حیا و داشتن استدلال برای آن؛
۴. پرهیز از عوامل بی‌حیایی؛
۵. رعایت حیا در قول، شنیده‌ها و رفتار.

روش‌ها و راهکارها

مربی امین تلاش می‌کند با اجرای راهکارهای ذیل دانش‌آموزان را به رعایت حیا و عفت ترغیب نموده و زمینه نهادینه شدن این صفت کلیدی را در آن‌ها فراهم نماید و آنان را به سوی رعایت پوشش اسلامی دعوت کند.

۱. تبیین و توضیح موضوعات و مطالب ذیل برای دانش‌آموزان با استفاده از قالب‌های متنوع و مناسب تبلیغی:

- اهمیت و لزوم حیا بر اساس آیات و روایات؛ (مثل این‌که طبق

- روایات، شخص با حیا به مقام فرشتگان نزدیک است. حیا نشانه ایمان انسان و زیباترین لباس است.)
- آثار و برکات دنیوی و اُخروی حیا و عفت؛
- عواقب و پیامدهای منفی دنیوی و اُخروی بی‌حیایی؛ از قبیل:
- * ابتذال زن و سقوط شخصیت او
 - * از بین رفتن آرامش روانی
 - * گسترش فساد و فحشا
 - * قرار گرفتن در احاطه شیطان
 - * مورد آزار و اذیت قرارگرفتن توسط افراد پست
 - * جلوگیری از رشد معنوی
- ارتباط متقابل حیا و ترک گناه؛ (هر چقدر حیا بیش‌تر باشد، گناه کمتر می‌شود.)
- احساس حضور خدا؛
- حیا وسیله رسیدن به زیبایی‌ها؛
- تفاوت حیا با خجالت و کم‌رویی؛
- تأثیر بی‌حیایی در اُفت تحصیلی؛ (با تأکید بر قوانین پوشش در دانشگاه‌های معتبر جهان)
- لزوم پرهیز از عوامل بی‌حیایی؛ مثل فیلم‌های مستهجن، رمان‌های عشقی و....
- تأثیر حیا در جلب منافع؛ (با تأکید بر این‌که بدترین پسران نیز وقت ازدواج به دنبال دختران باحیا و پاک می‌گردند.)
- لزوم داشتن ظاهر و پوشش مناسب به دلیل تأثیر ظاهر بر باطن؛
- توجه به خروج تدریجی از حیا؛ (مثلاً ابتدا چادر را برمی‌دارند، بعد مانتو را کوتاه می‌کنند و بعد....)
- لزوم غیرت ملی و دینی نسبت به اهداف دشمن در جهت به بی‌حیا کردن جامعه؛ (مثل جریان آندلس که با استفاده از

بی‌حیایی و تحریک جنسی توانستند کشور را از دست مسلمانان خارج کنند.)

- تاریخچهٔ چادر و پوشش در فرهنگ ملی و شنن تاریخی؛
- آنجا که خدا نسبت به بنده‌اش حیا می‌کند؛ (مثل حیا کردن از عذاب زائر خانهٔ خدا یا جوانی که به خاطر خدا اشک بر گونه‌هایش جاری شده است و...)

- «حیا و عفت» مهم‌ترین نیاز زنان؛

۲. توجه دادن اولیاء دانش‌آموزان به نکات ذیل:

- رعایت حیا در خانه؛ (مانند پوشش مناسب خواهر و برادر در خانه)
- اعتدال در رابطهٔ صمیمی پدر و مادر نزد کودکان؛ (تا حساسیت ایجاد نشود)

- مواظبت والدین بر عدم ایجاد زمینه‌های کنجکاوی ناصحیح؛ (مثل پرهیز پدر و مادر از روابط نامناسب در خانه و فیلم‌های مستهجن، ماهواره و...)

۳. پی‌گیری برای رعایت حریم‌ها در مدرسه؛ (مانند حریم معلم و شاگردی و پرهیز او از عوامل بی‌حیایی در رفتار، گفتار و...)

۴. تشویق، تعریف و تمجید از دانش‌آموزان باحیا به شکل‌های مختلف و با رعایت ویژگی‌های دانش‌آموزان؛ (مثل توجه دادن باحیا به این‌که تو مورد توجه خدا هستی.)

۵. استفاده از اِنداز و تبشیر در گفتگوهای چهره به چهره؛

۶. مقایسه کردن ویژگی‌های فرد باحیا و بی‌حیا؛ مثل باحجاب و بی‌حجاب به کمک دانش‌آموزان؛

۷. برگزاری مسابقه و همایش در باره حیا و حجاب و درخواست از دانش‌آموزان

برای ارائه شعر، متن ادبی، مقاله کوتاه، عکس و حتی فیلم یا انیمیشن در این موضوع؛

۸. اجرای برنامه‌ای برای بیان مصادیق حیا توسط دانش‌آموزان (نه مصادیق بی‌حیایی)؛ (مثل پا دراز نکردن در محضر والدین، صدا نکردن نامناسب معلم، حیای چشم که هر چیزی نبیند، حیای گوش که هر چیزی را نشنود، حیای در مقابل خدا، خانواده، دوستان و...)
۹. برگزاری نمایشگاه عروسکی حیا و عفت با استفاده از محصولات دانش‌آموزی.

منابع مطالعاتی

۱. چگونه فرزندان باحیایی داشته باشیم، صمد شاه محمدپور، نشر میراث انبیاء؛
۲. حیا، عفاف، حجاب، امر به معروف و نهی از منکر، اسحاق حیدری، نشر صبح امروز؛
۳. بررسی ترویج و تعمیق فرهنگ حیا، عفاف و حجاب در جامعه، شهرزاد آئینه‌چی، سمیه آهنی، نشر محقق اردبیلی؛
۴. جلوه‌های حیا در خانواده، سیده مرضیه علوی، نشر مهاجر؛
۵. عفت، حیا، اکرم گل‌بان، نشر نارین رسانه؛
۶. نقش حیا در دین‌داری، رضاعلی کرمی، نشر قلمگاه؛
۷. احیای حیا، محمدعلی هدایتی، نشر کوثر غدیر؛
۸. شیوه‌های نهادینه کردن حجاب در فرزندان (کودکان و نوجوانان)، حسن خلجی، مرضیه محمدخانی، نشر شمیم گل نرگس؛

۹. حجاب: آشنایی با حجاب به صورت شعر و نثر ویژه کودکان، مهدی وحیدی صدر، انتشارات نشر؛

۱۰. داستان‌های تربیتی حجاب: تشویق جوانان و نوجوانان به رعایت حجاب، ایوب پوزش، نشر آراس؛

۱۱. حجاب عزت است یا اسارت!! : نگاهی به آثار مثبت حجاب و مجازات ترویج بی حجابی از دیدگاه قرآن و سنت، محمدصادق ذبیحی، نشر پیام طوس؛

۱۲. حجاب از دیدگاه روان‌شناسی، خسرو کشتمند، فریدون عبدی، نشر ملایک؛

۱۳. حجاب، آموزه‌ای اسلامی ایرانی، قاسم نصیرزاده، انتشارات خادم الرضا.

۷. صداقت و درست‌کاری

انتظارات

انتظار می‌رود صفات و ویژگی‌های زیر در دانش‌آموزان ایجاد و تقویت شود:

۱. راست‌گویی؛

۲. تنفر از دروغ‌گویی؛

۳. وفای به قول و عهد خود؛

۴. انجام کارها به نحو احسن.

روش‌ها و راهکارها

با اجرای راهکارهای ذیل، امید می‌رود صداقت و درست‌کاری در گفتار و رفتار دانش‌آموزان نهادینه شود.

۱. تبیین و نهادینه‌سازی مطالب و موضوعات ذیل برای دانش‌آموزان با استفاده از قالب‌های مناسب تبلیغی و تربیتی:

الف. صداقت و دروغ‌گویی:

- مفهوم صداقت و راست‌گویی و ابعاد آن با استفاده از آیات و روایات؛

- آثار دنیوی و اخروی صداقت؛ (صداقت و راستی محبت می‌آورد؛

صداقت و راستی به انسان اعتبار و ارزش می‌بخشد؛ صداقت و

راستی علاوه بر آن که خود ارزش است، منشأ ارزش‌های دیگری در انسان است و...)

- عواقب و پیامدهای دروغ‌گویی؛
- فلسفه حرمت دروغ؛
- زیبایی صداقت و زشتی دروغ؛
- نسبت چاپلوسی، تقلب، مبالغه، توریه و خالی بندی با دروغ؛
- موارد تجویز دروغ؛
- دروغ‌های خیلی مهم؛ (دروغ به خدا و پیامبر و اهل بیت علیهم‌السلام در ماه مبارک رمضان روزه را باطل می‌کند)؛
- خداوند منفعت از دست رفته به خاطر صادق بودن را جبران می‌کند؛
- آدم‌های ضعیف دروغ می‌گویند؛ (کسی که قوی است، در مقابل کار اشتباه خود می‌ایستد و تبعات آن را برعهده می‌گیرد. اما کسی که ضعیف است، قدرت قبول کردن اشتباه خود را ندارد و مجبور می‌شود دروغ بگوید.)
- دروغ از هر کسی زشت است، از انسان محترم و منتسب به اهل بیت علیهم‌السلام زشت‌تر؛
- دروغ گفتن حرام است، ولی گفتن هر راستی هم لازم نیست؛
- عادت شدن دروغ در اثر تکرار و شکل‌گیری شخصیت انسان بر اساس عادت؛

ب. درست‌کاری و اتقان در کار:

- معنای دقیق درست‌کاری و ابعاد آن؛
- آثار دنیوی و آخروی درست‌کاری و اتقان در کار؛
- عواقب و پیامدهای دنیوی و آخروی سستی و اهمال کاری؛
- مراحل اتقان در کارهای روزمره؛
- الگوهایی از افراد درستکار در میان مردم و خود دانش‌آموزان؛

- الگوهایی از دانشمندان و علمایی که اِتقان در کار داشتند؛ (مثل امام خمینی رحمته الله علیه)

- مهارت برنامه‌ریزی در جهت اِتقان در کار؛
* تشویق دانش‌آموزان در مقابل درست‌کاری و اِتقان در انجام کارهایشان؛
* فرهنگ‌سازی برای صداقت؛ از طریق:

- ایجاد امنیت روحی و روانی برای راست‌گویی و از بین بردن ترس از گفتن واقعیت‌ها؛

- از بین بردن زمینه‌های دروغ‌گویی (مثلاً تکلیف خارج از توان دانش‌آموز به او داده نشود یا این‌که مهلت مناسب به او داده شود و یا گاهی معلم و یا والدین حقیقت را می‌دانند اما برای این‌که کودک را شرم‌منده و یا تحقیر کنند، ناخواسته از او سؤال‌هایی می‌پرسند که کودک مجبور می‌شود برای دفاع از خود دروغ بگوید)؛
- رعایت صداقت در گفتار و کردار توسط مربیان (هرچند در ظاهر خلاف مصالح آن‌ها باشد)؛

- ارائه الگوهایی از افراد راست‌گو در میان دانش‌آموزان یا بزرگانی مثل ابوذر رضی الله عنه و بیان خاطرات شیرین از آن‌ها؛
- تخفیف در تنبیه‌ها در صورت راست‌گویی؛

- تحسین راست‌گویی دانش‌آموزان؛
- ایجاد محیطی سالم و عاری از دروغ در مدرسه؛
- رعایت انصاف در برخورد با دانش‌آموزان؛
- عفو و بخشش در مواردی که قابلیت بخشش دارد؛
- محدود کردن توقعات از دانش‌آموزان؛ (از آنان انتظار نداشته باشید همه خواسته‌های شما را برآورده کنند.)

۲. تحقیر دروغ و دروغ‌گویی در مدرسه با روش‌های مختلف؛ مثل طنز،

کاریکاتور، شعر، روزنامه دیواری، بروشور و...؛

۳. پرده‌داری نکردن و دقت در به کارگیری واژه‌ها؛ (اگر کسی دروغ گفت، سریع نگوییم دروغ می‌گویی؛ بلکه بگوییم: شما احتمالاً اشتباه می‌کنید).
۴. اعتماد منطقی نسبت به رفتار دانش‌آموزان؛
۵. پرهیز از وضع قوانینی که دروغ‌گویی را افزایش می‌دهد؛
۶. اعلام ناراضایتی از دروغ‌آموز؛ (باید به کودک تفهیم کرد که از دروغ گفتن او ناراضی هستیم)؛
۷. بر طرف کردن زمینه‌های بی‌نظمی و غیرمؤمن کاری در دانش‌آموزان؛
۸. اجرای تمرین هفتگی کم کردن دروغ؛ (مثلاً قرار دادن روزپاک = روز بدون دروغ)
۹. اجرای برنامه بیان خاطرات بد از دروغ‌گویی در کلاس توسط دانش‌آموزان بدون بیان نام دروغ‌گو؛
۱۰. تشویق دانش‌آموزانی که با دقت تکالیف خود را انجام می‌دهند؛
۱۱. تشویق دانش‌آموزانی که به وعده خود وفا می‌کنند؛
۱۲. بررسی و ارزیابی دقیق تکالیف دانش‌آموزان برای افزایش انگیزه آنان در جهت تلاش و کوشش و دقت در انجام کارها؛

منابع مطالعاتی

۱. مجموعه داستان کوتاه: داستان‌های تصویری (دروغ - صداقت) با الهام از آیات قرآن کریم و احادیث؛ ابوالفضل درخشنده، نشر حدیث قلم؛
۲. سبک زندگی در نهج البلاغه (سیره‌شناسی): صراحت و صداقت، مصطفی دلشاد تهرانی، نشر دریا؛
۳. صداقت، پرهیز از دروغ، مؤسسه فرهنگی هنری قدر ولایت، انتشارات مؤسسه فرهنگی هنری قدر ولایت؛
۴. صداقت از منظر قرآن و حدیث، حمیدرضا دانشجو، نشر کتاب تارا.

۸. امر به معروف و نهی از منکر

انتظارات

با اجرای روش‌های رسیدن به این هدف، انتظار می‌رود دانش‌آموزان اقدامات زیر را انجام دهند:

۱. حساسیت نشان دادن نسبت به مسائل پیرامون خود؛
۲. شناختن منکر و نهی کردن از آن حتی در موارد خطر؛
۳. دعوت کردن دیگران به انجام کار خیر؛
۴. رعایت دلسوزی در تذکر دادن به دیگران.

روش‌ها و راهکارها

مربیان امین با رعایت روش‌ها و راهکارهای ذیل، حس مسئولیت دانش‌آموزان را نسبت به دیگران تقویت کرده، آن‌ها را از منفعل بودن در مقابل منکرات خارج کرده و انجام فریضتین را در ایشان نهادینه می‌سازند.

۱. تبیین موضوعات و محورهای زیر به دانش‌آموزان با استفاده از قالب‌های متنوع و متناسب تبلیغی و تربیتی و رعایت ظرافت‌های موضوع:

- تعریف امر به معروف و نهی از منکر؛

- تفاوت نهی از منکر با مچ‌گیری؛

- آثار و برکات دنیوی و اخروی امر به معروف و نهی از منکر؛ مانند:
 - * درجات معنوی و پادشاهای الهی؛
 - * رشد و تکامل فرد و جامعه؛
 - * طولانی شدن عمر انسان؛
 - * اصلاح جامعه و مثبت شدن فضای حاکم بر آن.
 - آثاری متفاوتی در بین ملت‌ها و تأثیر آن در هلاکت ایشان؛
 - لزوم تقدیم مصالح جمعی بر منافع فردی؛
 - نتایج و پیامدهای ترک امر به معروف و نهی از منکر برای دانش‌آموزان؛
 - مراحل امر به معروف و نهی از منکر؛
۲. فعال کردن دانش‌آموزان به صورت فردی یا گروهی برای ارائه راهکارهای مناسب جهت امر به معروف و نهی از منکر در موضوعات مورد ابتلای آنان؛ (مثلاً از دانش‌آموزان سؤال می‌کنیم اگر گناهی را دیدید و ۳۰ ثانیه فرصت داشتید، چگونه نهی از منکر می‌کنید؟ و یا برای ترک سیگار چه روشی پیشنهاد می‌کنید؟
۳. برگزاری مسابقه نوشتن انشاء، مقاله و... در مورد امر به معروف و نهی از منکر توسط دانش‌آموزان؛
۴. اجرای مسابقه داستان‌سازی توسط دانش‌آموزان در باره فریضتین؛ (مانند داستان‌سازی در مورد شهر بدون امر به معروف و نهی از منکر)؛
۵. اجرای برنامه ارائه گزارش امر به معروف و نهی از منکر دانش‌آموزان توسط خود آن‌ها در کلاس؛
۶. اجرای برنامه بیان خاطرات (دانش‌آموزان و مربیان) در مورد امر به معروف و نهی از منکر و شیوه‌های آن؛
۷. مشخص کردن یک روز در ماه به نام امر به معروف و نهی از منکر؛

۸. برگزاری نمایشگاه از الگوهای موفق امر به معروف و نهی از منکر؛ (مانند «ابودر غفاری، بهلول، مرحوم بافقی، نواب صفوی و...»)
۹. اجرای مسابقه لطیفه‌سازی و طنزپردازی در مورد بی‌تفاوتی و ترک امر به معروف و نهی از منکر.

منابع مطالعاتی

۱. امر به معروف و نهی از منکر، محسن قرائتی، مؤسسه فرهنگی درس‌هایی از قرآن؛
۲. امر به معروف و نهی از منکر فریضه‌ای عظیم و وظیفه‌ای همگانی، نور قدرت، نشر مشهور؛
۳. امر به معروف و نهی از منکر در تفاسیر قرآن و شروح نهج البلاغه، علی تقوی‌یگانه، انتشارات پیام حنان؛
۴. امر به معروف و نهی از منکر ویژه آمران به معروف و ناهیان از منکر، سیدرضی سیدنژاد، زمزم هدایت وابسته به پژوهشکده علوم اسلامی امام صادق؛
۵. امر به معروف و نهی از منکر در آیات قرآنی، آمنه‌سادات سیدی‌تبار، اکرم‌سادات سیدی‌تبار، نشر پیام امین؛
۶. امر به معروف و نهی از منکر در اندیشه اسلامی، احمد نمایی، بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی؛
۷. شکار جوانان: داستان‌های عبرت‌انگیز برای دختران و خانواده‌ها، اسدالله محمدی‌نیا، نشر سبب اکبر.

۹. اهمیت علم و احترام به عالم

انتظارات

با اجرای روش‌ها و راهکارهای رسیدن به این هدف، انتظار می‌رود دانش‌آموزان به ویژگی‌ها و نتایج ذیل برسند:

۱. درسخوان و اهل مطالعه بودن؛
۲. داشتن روحیه پژوهش‌گری و دنبال کردن سؤالات خود؛
۳. برنامه‌ریزی در زندگی و خودداری از تلف کردن وقت؛
۴. احترام نسبت به معلمان؛
۵. آشنایی با علمای دین و ادای احترام نسبت به آن‌ها.

روش‌ها و راهکارها

مربیان امین با اجرای راهکارهای ذیل، دانش‌آموزان را نسبت به علم جوئی و فرهنگ مطالعه ترغیب و تشویق می‌نمایند و احترام به معلم و استاد و عالمان دینی را در آن‌ها نهادینه می‌سازد.

۱. تبیین و توضیح موضوعات و مطالب زیر با استفاده از فرصت‌های تبلیغی و تربیتی و قالب‌های مناسب:

- اهمیت و مراتب علم و جایگاه ویژهٔ علما در اسلام؛
- تقویت دین خدا در سایه توسعه و تعمیق دانش؛ (علم در واقع کشف قوانین حاکم بر نظام خلقت است، پس هر قدر علم رشد کند، دین و خدا نفی نشده، بلکه تقویت می‌شود.)
- آثار دنیوی و آخروی علم؛ مانند:
 - * افزایش بهره‌وری از عقل؛
 - * بلندی مرتبه انسان و افزایش ارزش وجودی او؛
 - * تقرب به خداوند؛
 - * افزایش اطاعت و بندگی خدا؛
 - * نیکو شدن و آبادانی دنیا و آخرت انسان.
- مضرات و پیامدهای سوء جهل و نادانی؛
- شرافت و اولویت برخی از علوم (مثل علوم اسلامی و تفقه در دین) بر سایر علوم؛
- حوزهٔ علمیه و علمای بزرگ و موفق آن؛ (با تأکید بر خاطرات و سرگذشت‌هایی از زندگی علمی آنان)
- آثار و برکات احترام به عالم، معلم و مربی؛ (مثل عاقبت به خیری، دست‌یابی به مراتب بالای علمی و معنوی مثل علامه حسن زاده آملی رحمته‌الله که به استاد خود احترام ویژه‌ای قائل بود و به همین دلیل به مراتب بالای علمی و معنوی دست یافت.)
- کسانی که بر اثر نخواندن درس یا احترام نگذاشتن به معلم، عاقبت خوبی نداشته‌اند؛
- ضرورت عمل به دانسته‌ها و عواقب دنیوی و آخروی عمل نکردن به آن‌ها؛
- تکنیک‌های موفقیت در تحصیل؛ (مثل روش تندخوانی، روش تحقیق، روش مطالعه و...)

- معرفی افرادی که در استفاده از وقتشان موفق بوده‌اند؛ (مثل افرادی که حفظ قرآن را در صف نانوایی، زبان انگلیسی را در صف اتوبوس و... انجام داده‌اند).
 - عشق و علاقه معلمان به رشد علمی و اخلاقی دانش‌آموزان؛
 - فواید و کاربردهای هر یک از علوم در آینده دانش‌آموزان؛
 - اهمیت دعای مطالعه در موفقیت محصلان؛
۲. ایجاد فضای مناسب برای تقویت انگیزه دانش‌آموزان در جهت علم آموزی از طریق:
- ایجاد سؤال در باره اهمیت و ارزش علم و عالمان؛
 - ایجاد فضایی برای لذت بردن دانش‌آموزان از مطالعه؛
۳. پرهیز از سختگیری مفرط در درس و تکالیف دانش‌آموزان برای از بین نرفتن شوق و رغبت‌ها؛
۴. ارائه برنامه مطالعاتی مناسب به دانش‌آموزان برای استفاده بهینه از وقت؛
۵. ارزش‌گذاری به تلاش‌های علمی دانش‌آموزان به روش‌های مختلف؛ (مانند معرفی برترین‌های علمی مدرسه در صبح‌گاه و مناسبت‌ها و نصب عکس آن‌ها در مدرسه و نیز ارائه زندگینامه مختصری از آنان و برپایی نمایشگاهی از فعالیت‌های این افراد).
۶. معرفی مراکز پاسخ‌گویی به سؤالات دانش‌آموزان؛
۷. معرفی کتاب‌های مذهبی و دینی مناسب هر سن و هر دوره تحصیلی و پی‌گیری جهت تهیه آن‌ها برای کتابخانه مدرسه؛
۸. اجرای مراسم خاطره‌گویی معلمان، مربیان و افرادی که در گذشته در این مدرسه تحصیل کرده و موفق بوده‌اند؛ (خاطراتی که روی دانش‌آموزان

تأثیر زیادی دارند و بیان سختی‌ها و مشکلات گذشته آن‌ها در راه تحصیل)
۹. قرار دادن ساعتی برای مطالعه در مدرسه با تعیین کتاب‌های ویژه و هماهنگی با مدیر مدرسه؛

۱۰. برگزاری مسابقه مطالعه و پژوهش برای ایجاد رقابت بین دانش‌آموزان؛
(مثلاً برای خلاصه‌نویسی یک کتاب درسی مسابقه قرار داده شود.)

۱۱. ایجاد و تقویت رابطه صمیمی بین معلمان و دانش‌آموزان با شیوه‌های مختلف؛ (مانند حضور معلم در اردوها در کنار دانش‌آموزان و پیگیری مشکلات آنان)

۱۲. تلقین توانمندی در تحصیل علم، برای دانش‌آموزانی که احساس می‌کنند نمی‌توانند درس بخوانند (از طریق ذکر موفقیت‌های کوچک آن‌ها و...)

۱۳. توجیه معلمان به این‌که از علما، دانشمندان و مؤلفان آثار علمی با تکریم یاد کنند؛

۱۴. دعوت از نویسندگان موفق و مرتبط با جوان و نوجوان برای بیان روش‌های موفقیت و معرفی آثار خودشان به دانش‌آموزان؛

۱۵. برنامه ریزی و پی‌گیری برای معلم شدن موقتی دانش‌آموزان یا استفاده از دانش‌آموزان موفق به عنوان استاد یار؛

۱۶. برگزاری مسابقات علمی و ایجاد رقابت بین کلاس‌های هم‌سطح مدرسه و سایر مدارس وابسته؛

۱۷. درخواست از دانش‌آموز جهت معرفی آشنایان، فامیل و اهل محله خودشان که با امکانات کم در زمینه‌های علمی موفق شده‌اند؛

۱۸. درخواست از دانش‌آموزان، جهت طراحی برنامه عملیاتی برای رسیدن به اهداف علمی در قالب مسابقه و...؛

۱۹. ایجاد فرصتی برای دانش‌آموزان تا به راحتی بتوانند مشکلات علمی خود را به کمک معلمین حل کنند؛
۲۰. برگزاری نمایشگاه تصویری از نتیجه بی‌احترامی به علما و معلم و عاقبت افراد جاهل و جوامع جاهلی.

منابع مطالعاتی

۱. ارزش وقت نزد علمای اسلامی، محمدعلی خالیدی، نشر ایلاف؛
۲. مرواریدهای درخشان: ارزش و احترام معلم، ابوالفضل هادی‌منش، نشر حدیث نینوا؛
۳. درس‌هایی از قرآن: ارزش علم و دانش‌اندوزی در اسلام، محسن قرائتی، امید طاهرنژاد، نشر شبینما؛
۴. ارزش و اهمیت علم در قرآن و حدیث، دائرة المعارف اسلامی طهور، مؤسسه فرهنگی هنری جام طهور؛
۵. ارزش علم در اسلام، مسلم بن یوسف ملکوتی، نشر دانشگاه تبریز؛
۶. مهارت معلمی، محسن قرائتی، مرکز فرهنگی درس‌هایی از قرآن.

۱۰. نظام اسلامی و ولایت فقیه

انتظارات

- انتظار می‌رود دانش‌آموزان در این هدف به نتایج ذیل برسند:
 - دفاع از ولایت فقیه و انقلاب اسلامی و فداکاری برای آن؛
 - شناختن دشمنان و روش‌های دشمنی آنان؛
 - خود را مدیون شهدا دانستن و آنان را به نیکی یاد کردن.

روش‌ها و راهکارها

- مربیان محترم می‌توانند با استفاده از روش‌ها و راهکارهای زیر، دانش‌آموزان را نسبت به نظام اسلامی و ولایت فقیه متعهد نمایند و التزام عملی آن‌ها را نسبت به نظام مقدس اسلامی و ولایت فقیه تقویت کنند.
- تیین و توضیح مطالب و موضوعات زیر برای دانش‌آموزان با توجه به اقتضاءات و با استفاده از قالب‌های مناسب تبلیغی و تربیتی:
 - ضرورت قانون‌پذیری انسان و نیاز او به حکومت و حاکم؛
 - فواید و آثار وجود رهبر در جامعه؛ (با تأکید بر مقایسه کشور بدون رهبر با کلاس بدون معلم و سؤال از دانش‌آموزان در مورد مدرسه بدون مدیر و جامعه بدون رهبر)

- امتیازات نظام ولایت فقیه بر نظام‌های دیگر مانند:
 - * شرط عدالت برای رهبر در نظام ولایی؛
 - * یکسان بودن ولی فقیه و مردم در برابر قانون؛
 - * عدم مصونیت حاکم در نظام ولایی و مصونیت حاکمان در نظام‌های دیگر؛
 - * آگاه‌پروری در نظام ولایی و جاهل‌پروری در نظام‌های دیگر؛
 - * همگرایی با مردم در نظام ولایی و ساده زیستی و زهد رهبر؛
- نقطه ضعف‌های دموکراسی‌های امروزی؛ (مثل رأی دادن به یک جنایتکار به خاطر فریب مردم مثل بوش، ترامپ، کارادزیچ و...)
- نقش ولایت‌پذیری در ارتقای جایگاه معنوی انسان؛ (مثل سلمان که با ولایت‌پذیری به جایگاه «مُتَا اهل البیت») رسید.)
- نقش عدم پذیرش ولایت در سقوط انسان؛ (مثل طلحه، زبیر، بنی صدر و رجوی که سقوط کردند.)
- عقب ماندگی کشورهای اسلامی به خاطر وجود حاکمان جور و بی‌عرضه و ملتزم بودن مردم به حمایت از حکومت؛
- مشکلات ناشی از تهاجم خاموش و توطئه‌های مخفی و آشکار غرب (مثل مافیای اقتصادی، فرهنگی و دستهای پنهان و پشت پرده آنان)؛
- دفاع از کیان ایران اسلامی بعد از انقلاب؛ (مقایسه میان جنگ تحمیلی که در زمان حکومت اسلامی اتفاق افتاد و با پیروزی و سربلندی ایران تمام شد با جنگ‌های ۲۰ سالهٔ اخیر ایران که همواره با ذلت و از دست دادن بخشی از خاک ایران به پایان

۱.. بحار الانوار، ج ۱۰، ص ۱۲۱؛ ج ۱۱، ص ۱۴۸ و ۳۱۳؛ ج ۱۷، ص ۱۷۰؛ ج ۱۸، ص ۱۹؛ ج ۲۰، ص ۱۸۸ و ۱۹۸؛ ج ۲۲، ص ۳۲۶، ۳۲۹، ۳۴۸، ۳۷۳، و ۳۸۵؛ ج ۳۰، ص ۲۲۳؛ ج ۳۷، ص ۳۳۱ و... روایت مفصّلی راجع به آخرالزمان از سلمان نقل شده است. ر.ک: بحار الانوار، ج ۶، ص ۳۰۵ - ۳۰۹؛ تفسیر قمی، ج ۲، ص ۳۰۳ - ۳۰۸.

- رسید و ذکر مواردی از بی‌عرضگی پادشاهان گذشته مثل: قرارداد ترکمنچای و...)
- روایات موجود در مورد ایران در آخر الزمان؛
- لزوم پرهیز از ایده‌آل‌گرایی منفی و معقول کردن انتظارات نسبت به نظام اسلامی؛
- تعدیل انتظارات از الگوها؛ (بیان این‌که قرار نیست همگان نمره بیست بگیرند)؛
- تفکیک کاستی‌های دولت و ضعف مسئولین از نظام و ولایت فقیه؛ (قرار نیست اشتباهات مسئولین به اسم نظام و رهبری تمام شود.)
- ترسیم زحمات و سختی‌هایی که برای برپایی نظام اسلامی کشیده شده است؛ (مثل زندان و شکنجهٔ مقام معظم رهبری عظمته و مسئولین نظام و بسیاری از مردم)
- تشبیه انتخاب رهبری با انتخاب‌های مشابه؛ (مثل انتخاب رئیس‌جمهور توسط پارلمان و انتخاب مسئول نظام پزشکی توسط پزشکان؛ زیرا پزشکان بهتر می‌توانند تشخیص دهند که چه کسی برای این مسئولیت بهتر است.)
- لزوم پشتیبانی از نهادهای انقلابی و بازوان اصلی نظام، مثل سپاه بسیج، شورای نگهبان و...؛
- موفقیت‌ها و توانمندی‌های نظام و کشور با توجه به تمام موانع، مشکلات و محدودیت‌ها با تأکید بر:
- * مقایسهٔ وضعیت کشور در قبل و بعد از انقلاب و بیان این‌که کجا بوده‌ایم و به کجا رسیده‌ایم؛
 - * ذکر موفقیت‌های بازسازی کشور به صورت مستقیم و غیر مستقیم؛
 - * بیان گفته‌های تلخ مهاجران از وطن و پخش فیلم‌های موجود در این زمینه.

- سخن بزرگان و رؤسای کشورهای دیگر درباره امام راحل و مقام معظم رهبری حَفِظَهُ اللهُ؛

- ساده زیستی رهبر معظم انقلاب حَفِظَهُ اللهُ و توانمندیهای ایشان در مواردی مثل مسائل ادبی، هنری، قرآنی، تاریخی، نظامی، سیاسی و...؛

- مدیریت جنگ توسط امام رَحْمَةُ اللهِ و مقام معظم رهبری حَفِظَهُ اللهُ؛ (بیان موفقیت‌ها در جنگ تحمیلی با آمار، تصاویر و...)

- نمونه‌هایی از نامه‌های مردم به امام رَحْمَةُ اللهِ و مقام معظم رهبری حَفِظَهُ اللهُ و بالعکس؛

- علاقه امام رَحْمَةُ اللهِ و مقام معظم رهبری حَفِظَهُ اللهُ به دانش‌آموزان و کلام ایشان درباره آنان (مثل کلام امام: شما دانش‌آموزان امید آیندۀ کشور هستید).

۲. اجرای مسابقه انشاءنویسی با موضوع: «وظیفه ما نسبت به نظام اسلامی» و «برای انقلاب و نظام چه کرده‌ایم؟»

۳. ادای احترام به سُمبل‌های مقاومت و دفاع مقدس و دعوت از آنها برای بیان خاطرات در مدرسه؛

۴. راه‌اندازی گروه سرود و تواشیح درباره انقلاب و نظام؛

۵. برگزاری نمایشگاه مصوّر از توانمندی‌ها و موفقیت‌های کشور؛

۶. اجرای گردش علمی به اماکن علمی، صنعتی، نظامی و... جهت آشنایی دانش‌آموزان با موفقیت‌های ایران (مثل موفقیت‌های هسته‌ای، پزشکی، سد سازی، ساخت هواپیما، ماهواره و...)

۷. اجرای مسابقه نامه‌ای به رهبر (دلنوشته‌های دانش‌آموزان خطاب به مقام معظم رهبری رَحْمَةُ اللهِ)؛

۸. اجرای مسابقه با موضوع «انتظار رهبر از ما؟».

منابع مطالعاتی

۱. سفیران ولایت، غلامرضا مؤمنی، نشر ذکری؛
۲. مبانی حکومت اسلامی، حسین جوان آراسته، انتشارات بوستان کتاب؛
۳. ولایت فقیه، ولایت فقاقت و عدالت، آیه الله جوادی آملی، انتشارات اسراء؛
۴. آشنایی با قانون اساسی جمهوری اسلامی، مهدی نظریور، نشر مرکز معارف؛
۵. حقوق و سیاست در قرآن، آیه الله مصباح یزدی، انتشارات مؤسسه امام خمینی علیه السلام؛
۶. ولایت فقیه: حکومت عالمان دینی بر اساس کتاب آسمانی، جلال کارآمد، مؤسسه فرهنگی آرمان رشد؛
۷. ولایت فقیه در حکومت اسلامی، روح الله احمدیان، نشر حایر؛
۸. ولایت فقیه از دیدگاه امام خمینی و امام خامنه ای، پژوهشگاه علوم اسلامی امام صادق علیه السلام، نشر زمزم هدایت؛
۹. ولایت فقیه: ویژه جوانان، محمدرضا اکبری، انتشارات مسجد مقدس جمکران؛
۱۰. ولایت فقیه آسان: پاسخ های کوتاه به ۵۷ پرسش مهم جوانان درباره ولایت فقیه و حکومت اسلامی، هادی قطبی، نشر آبانہ.

۱۱. احترام به والدین

انتظارات

با اجرای روش‌ها و راهکارهای رسیدن به این هدف، انتظار می‌رود دانش‌آموزان به موارد ذیل برسند:

۱. شناختن حقوق والدین و رعایت آن؛
۲. احترام به والدین؛
۳. کمک به والدین و دستگیری از آن‌ها؛
۴. پذیرش ولایت والدین و اطاعت از آن‌ها؛
۵. به نیکی یاد کردن از والدین خود.

روش‌ها و راهکارها

با اجرای روش‌ها و راهکارهای زیر، امید می‌رود احترام به والدین به عنوان یک رفتار ثابت و پایدار در میان دانش‌آموزان نهادینه گردد.

۱. تبیین و توضیح موضوعات و مباحث ذیل با توجه به شرایط مخاطبان و با استفاده از قالب‌های مختلف تبلیغی و تربیتی:

- معنی ولایت والدین؛

- آثار دنیوی و آخروی پذیرش ولایت والدین؛

- حقوق والدین بر فرزندان:

* مهربانی به والدین؛

* تحمل خُلق و خوی والدین و مراعات حال آن‌ها؛

* تشکر و قدردانی از والدین به خاطر تربیت فرزندان؛

* اطاعت از والدین؛

* پرهیز از توهین و بی‌احترامی به والدین؛

* طلب بخشش و حلالیت از پدر و مادر به خاطر حقوقی که در

ادای آن‌ها کوتاهی نموده ایم؛

- آثار زیانبار بی‌احترامی به والدین در دنیا و آخرت؛

- روش‌های احترام به والدین و کمک کردن به آن‌ها:

* نیکو صحبت کردن با آن‌ها؛

* تشکر کردن از آن‌ها؛

* احترام گذاشتن به دوستان والدین؛

* دعا کردن برای آن‌ها؛

* ننشستن بالاتر از آن‌ها در مجالس؛

* جلوتر از والدین راه نرفتن؛

* ننشستن قبل از پدر و مادر؛

* متواضع بودن در مقابل عصبانی شدن آن‌ها؛

* تلاش در جهت ناراحت نکردن والدین؛

* التماس دعا از مادر در هنگام ناملایمات؛ (شاه کلید حل

مشکلات، دعای مادر است.)

* کمک کردن به والدین در امور منزل؛ (تمیز کردن خانه، غذا

درست کردن، ظرف شستن و...)

۲. برگزاری مسابقه از محتوای دعای ۲۴ صحیفه سجادیه؛

۳. برگزاری مسابقه حفظ دعای ۲۴ صحیفه سجادیه؛

۴. خواندن متن‌های احساسی کوتاه در صبح‌گاه مدرسه در مورد جایگاه پدر

و مادر؛ به عنوان نمونه:

- سلامتی اون مادری که با وجود همه ناسپاسی‌های فرزندش بازم می‌گه پسرم دوستت دارم یه صلوات بفرستید؛
- سلامتی پدری که فرزندش ندانسته خُرمتش را شکست؛ اما پدر غرور فرزندش را زیر پا لِه نکرد یه صلوات بفرستید.
- قرآن صبح‌گاهی امروز را هدیه کنیم به همه پدر و مادرهامون که همه هدفشون موفقیّت و سلامتی ماست. پسر به مادرش گفت ببین تو هم نماز می‌خونی، هم روزه می‌گیری، ولی خدا هیچی بهت نمیده؛ ولی منی که نه نماز می‌خونم، نه روزه می‌گیرم، هر چی ازش خواستم رو بهم داده. طفلکی پسره نمی‌دونست مادر از خدا فقط یک چیز می‌خواهد و آن هم این که هر چی پسرش می‌خواهد به او بدهد.

۵. برگزاری نمایشگاه با موضوع جایگاه والدین (ویژه دانش‌آموزان) با عناوین مختلف؛

۶. برگزاری کارگاه‌های آموزشی ویژه والدین با موضوع شیوه‌های مدیریت رفتارهای فرزندان، ارتباط‌گیری و رفاقت با فرزندان (برای جلوگیری و رفع تنش‌ها در روابط فرزندان و والدین)؛

۷. برگزاری کارگاه‌هایی ویژه معلمان جهت بیان دغدغه‌های والدین و راه‌های درمان آنها به منظور فعال شدن معلمان در تبیین جایگاه والدین و بیان دغدغه‌های آنها به دانش‌آموزان؛

۸. برگزاری جشن تکریم ویژه پدران و مادران در مدرسه؛

۹. اجرای مسابقه دل‌نوشته در مورد پدر و مادر؛ مانند: آگه بهت بگن بهترین جمله‌ای که می‌خواستی به پدر و مادرت بگی اما خجالت کشیدی را بگو، چی می‌گفتی؟؛

۱۰. برگزاری اردوهای خانوادگی (پدرها با پسرها، دخترها با مادرها، مسابقه آشپزی دختر و مادر)؛
۱۱. دعا کردن برای پدر و مادرها بعد از نماز توسط امام جماعت.

منابع مطالعاتی

۱. آموزش آداب و مهارت‌های زندگی اسلامی (طرح کرامت)، جمعی از مؤلفان، نشر رایان آبتین داده پرداز؛
۲. یک صد موضوع اخلاقی در قرآن و حدیث، آیه الله مکارم شیرازی، ناشر دارالکتب الاسلامیه؛
۳. پدر، مادر و فرزند، سید حسین شیخ الاسلامی، انتشارات فاطمه الزهرا علیها السلام؛
۴. خوشرفتاری با پدر و مادر، رحمان پیرشتربانی، شرکت چاپ و نشر بین الملل؛
۵. پدر، مادر شما را دوست دارم، عبدالکریم پاک‌نیا، انتشارات فرهنگ اهل بیت علیهم السلام.

۱۲. ادب در گفتار و رفتار

انتظارات

انتظار می‌رود دانش‌آموزان به صفات و اقدامات ذیل نایل شوند:

۱. آشنا بودن با آداب اسلامی؛

۲. داشتن رفتار و گفتار مؤدبانه در مواجهه با دیگران؛

۳. رعایت کرامت و بزرگواری در برخورد با دیگران.

روش‌ها و راهکارها

مربیان محترم می‌توانند با اجرای روش‌ها و راهکارهای ذیل، ادب را در رفتار و گفتار دانش‌آموزان تقویت نموده و این فضیلت مهم را در آنان نهادینه سازند.

۱. تبیین موضوعات و مطالب ذیل با توجه به اقتضاءات مخاطبان و با

استفاده از قالب‌های نو و تأثیرگذار بر دانش‌آموزان:

- انواع ادب از قبیل: ادب در مقابل خلق و ادب در مقابل خالق و...؛

- تفاوت انسان‌های با ادب و بی‌ادب از قبیل:

* با ادب حد و حدود می‌شناسد و بی‌ادب نه.

* با ادب مشکل را حل می‌کند؛ ولی بی‌ادب مشکل ایجاد می‌کند.

* با ادب درگیری ایجاد نمی‌کند بخلاف بی‌ادب که درگیری

درست می‌کند

- * با ادب عاقبت بخیر می‌شود ولی بی‌ادب نه.
 - * با ادب زندگی زیبایی دارد چون ادب زیبایی می‌آورد ولی بی‌ادب نه.
 - * با ادب بر نفس خودش مسلط است ولی بی‌ادب نفس او بر او مسلط است.
 - * با ادب الگو برای خوبان می‌شود و بی‌ادب الگو برای بدان می‌شود.
 - * با ادب باعث جلب دعای مردم می‌شود، بی‌ادب موجب نفرین پشت سر پدر و مادرش می‌شود.
 - نقش ادب در سرنوشت انسان مثل حرّ در کربلا؛
 - نقش ادب در مقبولیت اجتماعی و کمالات شخصی؛
 - داستان‌هایی از زندگی شهدا و علما در مورد رعایت ادب؛
۲. رعایت ادب در گفتار و رفتار توسط خود مری به عنوان الگو.
۳. تشویق دانش‌آموزان با ادب در مدرسه؛
۴. تشویق والدینی که بچه‌های با ادبی تربیت کرده‌اند؛
۵. قراردادن امتیاز ویژه به صورت اتفاقی برای رفتارهای مؤدبانه.

منابع مطالعاتی

۱. آموزش آداب و مهارت‌های زندگی اسلامی (طرح کرامت)، جمعی از مؤلفان، نشر رایان آبتین داده‌پرداز؛
۲. یک صد موضوع اخلاقی در قرآن و حدیث، آیه‌الله مکارم شیرازی، ناشر دارالکتب الاسلامیه؛
۳. ادب در اسلام، اصغر مسعودی، انتشارات تحسین؛
۴. صد نکته کلیدی در آداب معاشرت، محمد لطفی زاده، انتشارات لیلاز.

۱۳. دوستی و دوست یابی

انتظارات

با اجرای روش‌ها و راهکارهای رسیدن به این هدف، انتظار می‌رود دانش‌آموزان به موارد ذیل برسند:

۱. پی بردن به نقش دوست در دوران زندگی؛
۲. یادگیری چگونگی انتخاب دوست؛
۳. آگاهی از تأثیر دوست در سعادت و شقاوت انسان؛
۴. آگاهی از روش‌های ارتباط مناسب با دوستان؛
۵. یادگیری عوامل دوستی پایدار.

روش‌ها و راهکارها

مربیان امین با استفاده از روش‌ها و راهکارهای ذیل می‌توانند جایگاه دوست و نقش سازنده و مخرب او را در رشد و تعالی آدمی به دانش‌آموزان معرفی نمایند.

۱. تبیین موضوعات و محورهای زیر به دانش‌آموزان با استفاده از قالب‌های مختلف:

- اهمیت و ضرورت دوستی از نگاه اسلام؛
- نقش دوست در زندگی فردی و اجتماعی انسان؛

- نقش دوست در سعادت و شقاوت انسان؛
 - ویژگی‌های دوست خوب؛
 - حقوق دوستی از نظر اسلام؛
 - روش‌های دوست‌یابی؛
 - راهکارهای تحکیم و تداوم دوستی؛
 - الگوهای مناسب دوستی در طول تاریخ؛
 - مصادیق دوستی و انواع آن؛
 - نحوه ارتباط اولیه با همسالان و دیگران؛
 - رفتارهایی که به دوستی آسیب وارد می‌کند؛
۲. ارتقاء توانمندی‌های والدین در کمک به فرزندان برای دوست‌یابی؛
۳. ایجاد محیط دوستانه در مدرسه؛
۴. پخش فیلم و کلیپ پیرامون دوست در مدرسه؛
۵. قرار دادن دانش‌آموزان در موقعیت‌های اجتماعی مناسب برای دوست‌یابی
- با رعایت معیارهای دینی؛
۶. شرکت دادن دانش‌آموزان در فعالیت‌های جمعی مثل اردو و بازی‌های جمعی؛

منابع مطالعاتی

۱. آموزش آداب و مهارت‌های زندگی اسلامی (طرح کرامت)، جمعی از مؤلفان، نشر رایان آبتین داده‌پرداز؛
۲. یک صد موضوع اخلاقی در قرآن و حدیث، آیه‌الله مکارم شیرازی، نشر دارالکتب الاسلامیه؛
۳. دوستی در قرآن و حدیث، آیه‌الله ری شهری، انتشارات دارالحدیث؛
۴. محبت، دوستی و دوستیابی از نگاه قرآن کریم، حجت‌الله رحمانی، انتشارات جامعه‌القرآن کریم.

۱۴. تقویت روحیه جمعی و تشکل گرایی

انتظارات

انتظار می رود دانش آموزان در زمینه روحیه جمعی و تشکل گرایی به موارد ذیل برسند:

۱. تقویت حس جمع گرایی و تشکل پذیری؛
۲. احساس مسئولیت نسبت به مشکلات افراد پیرامون خود؛
۳. شرکت فعال در مواسات و کمک رسانی جمعی.

روش ها و راهکارها

با اجرایی کردن راهکارهای ذیل، امید می رود زمینه ایجاد و تقویت روحیه جمعی و تشکل پذیری و کمک به دیگران در دانش آموزان تقویت گردد.

۱. تبیین موضوعات و محورهای زیر برای دانش آموزان با استفاده از قالب های مختلف:

- اهمیت و ضرورت روحیه جمعی و تشکل پذیری؛
- نیاز انسان به فعالیت های جمعی؛
- آثار و فوائد روحیه جمعی و کمک به دیگران از دیدگاه قرآن و روایات؛

- تعریف، اهمیت و انواع مواسات با بهره‌گیری از آیات و روایات؛

۲. گروه بندی دانش‌آموزان با ترکیب دانش‌آموزان قوی و ضعیف؛

۳. شناخت استعدادها و استفاده از توانمندی‌های دانش‌آموزان قوی برای کمک به شاگردان ضعیف؛

۴. تأکید بر رفاقت تا رقابت و از بین بردن حس حسادت و خودبینی در دانش‌آموزان و جایگزین کردن حس رفاقت؛

۵. تعیین اهداف خاص و تشویق و تأکید بر همکاری و مشارکت دانش‌آموزان برای رسیدن به نتیجه مطلوب؛

۶. ایجاد انگیزه برای دانش‌آموزان در جهت رفع مشکلات خانوادگی و اقتصادی همکلاسی‌های خود؛

۷. توزیع کتاب، جزوات و دیگر محصولات فرهنگی با موضوع یاری و کمک‌رسانی به دیگران؛

۸. برگزاری کلاس‌های آموزشی و مهارتی در زمینه کمک‌رسانی؛

۹. نمایش فیلم‌ها و کلیپ‌هایی در باره کمک‌رسانی؛

۱۰. برگزاری مسابقات نقاشی، کاردستی، و حفظ روایات و آیات در موضوع کمک‌رسانی به دیگران؛

۱۱. برگزاری مسابقه انشاءنویسی و انشاءخوانی در زمینه یاری و کمک؛

۱۲. مشارکت دادن دانش‌آموزان در بعضی از امورات مدرسه مثل نظافت به عنوان کمک به بابای مدرسه؛

۱۳. برقراری ارتباط با والدین و ارزیابی مستقیم و غیرمستقیم کودک در زمینه تعامل و کمک او به دیگران در منزل و بیرون از منزل از طریق فرم و....

منابع مطالعاتی

۱. یک صد موضوع اخلاقی در قرآن و حدیث، آیه الله مکارم شیرازی، ناشر دارالکتب الاسلامیه؛
۲. بازی های گروهی و اردویی، سید محمد طاهر جزایری، موسسه فرهنگی تربیتی طلیعه داران ظهور، انتشارات نیلوفران؛
۳. به توان تشکیلات، سلمان هاشمیان و جواد جلوانی، انتشارات حدیث راه عشق؛
۴. تشکیلات اسلامی، سید جمال موسوی، آستان قدس رضوی؛
۵. روابط اجتماعی در اسلام، سید محمد طباطبایی و سیدهادی خسروشاهی، انتشارات بوستان کتاب؛
۶. کار باید تشکیلاتی باشد، محمود زارعی، انتشارات شهید کاظمی.

۱۵. طهارت و پاکیزگی

انتظارات

با اجرای راهکارهای رسیدن به این هدف، انتظار می‌رود دانش‌آموزان به موارد ذیل برسند:

۱. شناختن نجاسات و پرهیز از آنها؛
۲. پاکیزه زندگی کردن و لازم دانستن آن در زندگی؛
۳. توانایی تطهیر اشیاء نجس.

روش‌ها و راهکارها

به منظور تحقق این هدف، مربیان امین با اجرای راهکارهای ارائه شده در ذیل دانش‌آموزان را با طهارت و نجاست آشنا نموده و توان تطهیر اشیاء متنجس را در آن‌ها تقویت و آن‌ها را به پاکیزگی و طاهر بودن و دوری از پلیدی‌ها ترغیب می‌نمایند.

۱. تبیین موضوعات و محورهای ذیل برای دانش‌آموزان با استفاده از روش‌ها و قالب‌های متنوع و مورد پسند:

- تعریف نجاست و طهارت؛
- اهمیت طهارت و پاکیزگی در اسلام؛

- آثار و برکات طهارت و پاکیزگی در زندگی فردی و اجتماعی از قبیل:
ایجاد آرامش روح و روان، سلامت جسم، آسان‌سازی ارتباط با
دیگران و...؛

- تفاوت نجاست و کثیفی؛

- انواع نجاسات: ۱- بول ۲- مدفوع ۳- منی ۴- مردار ۵- خون ۶-
سگ ۷- خوک ۸- کافر ۹- مایعات مست کننده ۱۰- آبجوا ۱۱- عرق
حیوان نجاست خوار؛

۲. نمایش دادن فیلم‌ها و کلیپ‌های تخصصی در زمینه طهارت اجسام و
لباس، مانند: «نور الاحکام»؛

۳. تشویق والدین برای تبیین طهارت و پاکیزگی برای دانش‌آموزان؛

۴. اجرای آموزش عملی تطهیر نجاسات (شستن لباس نجس، فرش نجس
و...)

۵. اجرای مسابقات عملی در باره تطهیر نجاسات؛

۶. ایجاد زمینه‌های مصنوعی و بررسی عملکرد دانش‌آموزان نسبت به اشیاء
نجس و ارائه راهکار بعد از آن. مثل ریختن کمی رب گوجه به عنوان خون و
سؤال کردن در باره نحوه تطهیر آن.

منابع مطالعاتی

۱. خدا چنین می‌خواهد، مؤسسه متمادی، انتشارات دلیل ما؛
۲. زندگی در پرتو نور احکام (۵ جلدی)، صادق زینبی، انتشارات زینبی؛
۳. احکام تقلید و طهارت، مرکز تحقیقات اسلامی سپاه، انتشارات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی.

۱۶. اهتمام به مسجد و نماز جماعت

انتظارات

با اجرای راهکارهای تحقق این هدف، انتظار می‌رود دانش‌آموزان به موارد ذیل برسند:

۱. اظهار علاقه به مسجد؛
۲. احترام گذاشتن به مسجد؛
۳. داشتن برنامه برای رفتن به مسجد؛
۴. اهل نماز جماعت بودن در مسجد؛
۵. تلاش برای نظافت و تعمیر و آبادانی مسجد.

روش‌ها و راهکارها

به منظور تحقق این هدف، راهکارهای ذیل پیشنهاد می‌شود:

۱. تبیین موضوعات و محورهای ذیل با روش‌ها و قالب‌های جذاب:
 - اهمیت و جایگاه مسجد با توجه به آیات و روایات؛
 - آثار و برکات نماز جماعت و حضور در مسجد با بیان داستان‌های زیبا؛
 - بهداشت و نظافت مسجد؛
 - اهتمام اهل بیت علیهم‌السلام و بزرگان دین به امور مسجد و نماز جماعت؛

۲. زمینه‌سازی برای حضور معلمان و مربیان به همراه دانش‌آموزان در مسجد و نماز جماعت؛
۳. طراحی برنامه‌های شاد و جذاب برای دانش‌آموزان در مسجد؛
۴. توجیه هیئت امناء و روحانی مسجد برای برخورد مؤدبانه و با احترام با دانش‌آموزان و خوش اخلاقی و خوش رفتاری با ایشان برای جذب آنان به مسجد؛
۵. توزیع محصولات فرهنگی مناسب در موضوع نمازجماعت و مسجد؛
۶. برگزاری کارگاه‌های مخصوص مسجد و نمازجماعت برای والدین و دانش‌آموزان؛
۷. پخش فیلم‌های آموزنده در خصوص نماز، مسجد، اعتکاف و...؛
۸. برنامه ریزی و هماهنگی برای بردن دانش‌آموزان به مسجد و نمازجماعت و جمعه و تشویق آنها؛
۹. معرفی چهره‌های نمازخوان و مسجدی و تشویق آنها؛
۱۰. برگزاری اردوهای زیارتی سیاحتی برای دانش‌آموزان اهل مسجد و نمازجماعت؛
۱۱. فعال کردن ستاد اقامه نمازجماعت در مدرسه؛
۱۲. اجرای سرود در مورد نمازجماعت و مسجد توسط دانش‌آموزان در مدرسه؛

منابع مطالعاتی

۱. آموزش آداب و مهارت‌های زندگی اسلامی (طرح کرامت)، جمعی از مؤلفان، نشر رایان آبتین داده‌پرداز؛
۲. یک صد موضوع اخلاقی در قرآن و حدیث، آیه الله مکارم شیرازی، ناشر دارالکتب الاسلامیه؛

۳. مجموعه بایسته‌های برنامه‌ای مسجد، معاونت فرهنگی مرکز رسیدگی به امور مساجد؛

۴. مسجد و سبک زندگی، محمدتقی فعالی، مرکز رسیدگی به امور مساجد؛

۵. خدا چنین می‌خواهد، مؤسسه متمادی، انتشارات دلیل ما؛

۶. زندگی در پرتو نور احکام (۵ جلدی)، صادق زینبی، انتشارات زینبی؛

۷. روش‌های جذب جوانان و نوجوانان به مسجد و جماعت، محمدعلی موظف رستمی، ستاد اقامه نماز.



۱۷. نظم و انضباط

انتظارات

با اجرای روش‌ها و راهکارهای رسیدن به این هدف، انتظار می‌رود دانش‌آموزان به موارد ذیل برسند:

۱. اهمیت دادن به نظم و انضباط در کلاس و مدرسه؛
۲. رعایت کردن قوانین و مقررات مدرسه؛
۳. سعی در اصلاح بی‌نظمی در صورت مشاهده آن.

روش‌ها و راهکارها

برای رسیدن به این هدف، راهکارهای ذیل پیشنهاد می‌شود.

۱. تبیین مطالب و موضوعات ذیل:

- تعریف و انواع نظم؛

- اهمیت و ضرورت نظم و انضباط در زندگی با استفاده از آیات و روایات؛

- ابعاد مختلف نظم در زندگی از قبیل: نظم در فکر، نظم در وقت و برنامه ریزی، و نظم در معلومات، نظم در درس خواندن، کارکردن، خوابیدن، غذا خوردن، راه رفتن، نشستن و نظم در عبادت؛

- نقش نظم در پیشرفت فردی، اجتماعی و تقویت هویت انسانی؛
- آثار و برکات نظم در زندگی از قبیل: کاهش استرس و ایجاد آرامش،
ایجاد تعادل بیش تر، صرف وقت بیش تر برای خانواده و دوستان؛
صرفه جویی، پیشرفت در زندگی و...؛

- آثار مخرب بی نظمی در زندگی فردی و اجتماعی از قبیل: ایجاد هرج
و مرج، پایمال شدن حقوق دیگران، خدشه دار شدن شخصیت
اجتماعی انسان، هزرفتن نیروها و سرمایه ها، سرخوردگی، ضایع
شدن فرصتها و...؛

- نظم و انضباط خیره کننده در عالم هستی و اثرات آن در زندگی
انسان ها؛

- سیره عملی و گفتار اهل بیت علیهم السلام در موضوع نظم و انضباط فردی؛
- سیره علما و دانشمندان اسلامی، نخبگان و شهداء در موضوع
نظم و انضباط فردی و نقش آن در موفقیت آن ها؛ (مثلاً رفت و
آمد منظم حضرت امام علیه السلام در نجف موجب شده بود تا کسبه بازار،
ساعت های خود را بر این اساس تنظیم کنند. هم چنین ایشان
هیچ گاه زمان تفریح خود را فدای کار نمی کرد و زمان کار خود را
فدای تفریح نمی کرد.)

- معروف بودن نظم و منکر بودن بی نظمی؛

- جلوه های نظم و انضباط در زندگی فردی و اجتماعی امامین انقلاب؛

- مقایسه انسان های منظم و نامنظم از قبیل:

* آدم های منظم چیزهایی که شاید یادشان برود را می نویسند.

* منظم ها همیشه (مهلت اتمام کارها) را تعیین می کنند.

* منظم ها، برای هر بخش از زندگی یک برنامه مشخص دارند.

* منظم‌ها، به صورت پیوسته، نظم را رعایت می‌کنند و در موارد بی‌نظمی در اولین فرصت جبران می‌کنند.
* افراد منظم فقط چیزهای مورد نیازشان را نگه می‌دارند.
* منظم‌ها هر چیزی را سر جای خود قرار می‌دهند.
* افراد منظم کارهای خود را ناقص باقی نمی‌گذارند.
* انسان منظم نظم کلاس درس را رعایت می‌کند و سر وقت در کلاس حاضر شده، بی‌اجازه حرف نمی‌زند و نیمکت‌ها را بهم نمی‌ریزد.

۲. ترغیب والدین به وادار کردن کودکان به نظم و انضباط از آغاز کودکی از طریق مساعد کردن زمینه برای اجرای نظم، مانند اختصاص دادن اتاقی برای مطالعه در خانه و...؛

۳. یاری کردن دانش‌آموزان در انتخاب دوستان خوب و منظم؛

۴. رعایت نظم و انضباط توسط مربی، کادر مدرسه و والدین و حساس بودن بر نظم دانش‌آموزان؛

۵. رعایت توان دانش‌آموزان در وضع قوانین تا دانش‌آموزان توان اجرای آن را داشته باشند و بتوانند منظم باشند؛

۶. تفهیم درست قوانین و مقررات مدرسه به دانش‌آموزان؛

۷. قاطعیت و پرهیز از تردید و دو دلی در اجرای قوانین و نظم و انضباط؛

۸. تقدیر از برگزیدگان نظم به صورت هفتگی یا ماهانه در مدرسه؛

۹. برگزاری جلسات هم‌فکری برای مشارکت دانش‌آموزان، والدین آنان و نیز کادر آموزشی مدرسه در بررسی روش‌های ایجاد نظم و انضباط در مدرسه؛

۱۰. برگزاری مسابقه‌ای با عنوان «چگونه منظم باشیم» در میان دانش‌آموزان و مسابقه «چگونه فرزندان منظم و با انضباط داشته باشیم» میان والدین و مسابقه «چگونه کلاسی منظم و دانش‌آموزی منظم داشته باشیم» ویژهٔ معلمان و دبیران.

منابع مطالعاتی

۱. آموزش آداب و مهارت‌های زندگی اسلامی (طرح کرامت)، جمعی از مؤلفان، نشر رایان آبتین داده‌پرداز؛
۲. یک صد موضوع اخلاقی در قرآن و حدیث، آیه الله مکارم شیرازی، ناشر دارالکتب الاسلامیه؛
۳. نظم اجتماعی در اسلام، عبدالله جوان، مرکز پژوهش‌های صدا و سیما؛
۴. مهارت نظم و انضباط، علی جلائیان اکبرنیا، دانشگاه علوم اسلامی رضوی؛
۵. آداب اجتماعی در قرآن، فاطمه امین پور، انتشارات جامعه الزهراء علیها السلام.

۱۸. اهتمام به فریضه روزه

انتظارات

با اجرای روش‌های رسیدن به این هدف، انتظار می‌رود دانش‌آموزان به موارد ذیل برسند:

۱. علاقه نشان دادن به گرفتن روزه؛
۲. آگاهی از فواید روزه در جسم و روح انسان؛
۳. آشنایی با احکام روزه؛
۴. تنفر از روزه خواری و عکس‌العمل نشان دادن در مقابل آن.

روش‌ها و راهکارها

راهکارهای ذیل به مربی امین کمک می‌کند تا دانش‌آموزان را به روزه‌داری علاقه مند ساخته و روزه را به عنوان یکی از عوامل مهم و سازنده شخصیت انسان به دانش‌آموزان معرفی نماید.

۱. تبیین مباحث و موضوعات ذیل با روش‌ها و قالب‌های مناسب و جذاب:
 - اهمیت و جایگاه روزه از منظر آیات و روایات؛
 - آثار و برکات روزه‌داری از قبیل: پیشرفت فردی، اجتماعی و تقویت هویت انسانی، تقویت پایداری و صبر، آرامش و نشاط، قدرت کنترل شهوت‌ها، تقویت اخلاص، شکوفایی حس هم‌دردی با

- فقرا و کم شدن شکاف طبقاتی، ایجاد فضای معنوی در جامعه و کاهش آسیب‌های اجتماعی؛
- وظایف فرشتگان نسبت به روزه دار؛
- سیره عملی اهل بیت علیهم‌السلام در موضوع روزه داری؛
- سیره علما، نخبگان و شهداء در موضوع ماه مبارک رمضان و روزه داری؛
۲. برگزاری مراسم افطاری در مدرسه و دعوت از دانش‌آموزان و اولیا برای شرکت در مراسم افطاری؛
۳. برگزاری مراسم ویژه اولین روز روزه داری کودکان برای ایجاد خاطره‌ای شیرین و ماندگار؛
۴. رفتار مهربانانه و خوش با دانش‌آموزان در ماه مبارک رمضان توسط معلمان، مربیان و والدین؛
۵. کاهش محرومیت‌های دانش‌آموزان در ایام روزه داری مثل: دستور به عدم سر و صدا، بازی و...؛
۶. همراهی روحی و روانی با دانش‌آموزان و کمک به آن‌ها در روزه داری؛
۷. تقدم کودکان در هنگام افطاری دادن؛
۸. تقویت حال معنوی دانش‌آموزان با روش‌های زیر:
- از او بخواهید با دهان روزه برای شما دعا کند.
 - از او بخواهید برای شفای مریض‌ها دعا کند.
 - از او بخواهید برای ظهور امام زمان علیه السلام دعا کند.

منابع مطالعاتی

۱. خدا چنین می خواهد، مؤسسه متمدادی، انتشارات دلیل ما؛
۲. زندگی در پرتو نور احکام (۵ جلدی)، صادق زینبی، انتشارات زینبی؛
۳. چهل حدیث روزه و رمضان، محمد حسین فلاح زاده، نشر معروف؛
۴. دریچه‌ای به عالم معنا، اصغر طاهرزاده، اصفهان، انتشارات کب المیزان.

۱۹. پرهیز از مال حرام و حساس بودن نسبت به حق الناس

انتظارات

با اجرای راهکاری رسیدن به این هدف، انتظار می‌رود دانش‌آموزان به موارد ذیل برسند:

۱. آشنایی با حلال و حرام خدا در حد خودشان؛
۲. پرهیز از مال حرام؛
۳. احتیاط در مواجهه با مال شبهه‌ناک؛
۴. حساس بودن نسبت به حقوق دیگران و تلاش برای رعایت حقوق آن‌ها.

روش‌ها و راهکارها

مربیان امین با اجرای راهکارهای ذیل می‌توانند دانش‌آموزان را نسبت به حق الناس و مال حرام حساس نموده و آنان را نسبت به رعایت حقوق دیگران و دوری از حرام خواری ترغیب نمایند.

۱. تبیین موضوعات و محورهای ذیل با روش‌های جذاب و قابل توجه برای دانش‌آموزان:

- ضرورت اجتناب از مال حرام از منظر آیات و روایات؛

- تأثیر مال حرام در خانواده و نظام اجتماعی؛
 - روش‌های از بین بردن زمینه‌ها و ریشه‌های حرام خواری؛
 - نقش اجتناب از مال حرام و تقید به حلال و حرام در پیشرفت فردی، اجتماعی و تقویت هویت انسانی؛
 - آثار و برکات خوردن لقمه حلال: روشنایی دل، جاری شدن چشمه‌های حکمت بر زبان، پرهیزکار شدن انسان، استجاب دعا، آشکار شدن حقیقت ایمان، فرمانبردار شدن اعضای بدن و...؛
 - سیره عملی اهل بیت عَلَيْهِمُ السَّلَامُ در موضوع اجتناب از مال حرام؛
 - سیره علما، نخبگان و شهداء در موضوع اجتناب از مال حرام؛
 - نقش یاد مرگ و قیامت در رعایت حلال و حرام؛
۲. اجرای برنامه تکمیل جملات نیمه تمام با مشارکت دانش‌آموزان: جملاتی در اختیار دانش‌آموزان قرار می‌گیرد تا هر کدام آن را به گونه‌ای که تشخیص می‌دهند تکمیل کنند مانند:
- من نسبت به حق الناس حساس هستم زیرا...
 - من نظام حلال و حرام خداوند را دوست دارم زیرا...
 - من حرام خداوند را انجام نمی‌دهم زیرا...

منابع مطالعاتی

۱. خدا چنین می‌خواهد، مؤسسه متمادی، انتشارات دلیل ما؛
۲. زندگی در پرتو نور احکام (۵ جلدی)، صادق زینی، انتشارات زینی؛
۳. حق الناس، آیه‌الله حسین مظاهری، مؤسسه فرهنگی مطالعاتی الزهراء عَلَيْهَا السَّلَامُ اصفهان؛
۴. احکام حق الناس، محمود اکبری، ناشر فتیان؛
۵. نگاهی به حق الناس، محمود اکبری، ناشر فتیان.

۲۰. صله رحم

انتظارات

با پی گیری روش های رسیدن به این هدف، انتظار می رود دانش آموزان به موارد ذیل برسند:

۱. پی بردن به ارزش و اهمیت صله رحم؛
۲. آگاهی از مضرات قطع صله رحم؛
۳. افزایش ارتباط با اقوام و بستگان و حساس بودن نسبت به تحقق این امر.

روش ها و راهکارها

به منظور تحقق هدف فوق، راهکارهای ذیل پیشنهاد می شود.

۱. تبیین مسائل، موضوعات و مطالب ذیل برای دانش آموزان با استفاده از فرصت ها و روش های مناسب:

- اهمیت و جایگاه صله رحم در قرآن و سنت معصومین عليهم السلام؛
- الگویی از زندگی شهدا و علما که با صله رحم به مقاماتی رسیدند؛
- آثار و برکات صله رحم؛
- عاقبت قطع صله رحم؛

- آداب و روش‌های صله رحم؛
- استفتائات انجام شده در مورد قطع ارتباط با اقوام و بستگان فاسد یا گنه کار.
- ۲. درخواست از دانش‌آموزان برای انجام صله رحم و ثبت آن در جدول گزارش؛
- ۳. درخواست از دانش‌آموزان برای بیان آثار و فواید صله رحم و تکمیل آن توسط مربی.

منابع مطالعاتی

۱. آموزش آداب و مهارت‌های زندگی اسلامی (طرح کرامت)، جمعی از مؤلفان، نشر رایان آبتین داده پرداز؛
۲. یک صد موضوع اخلاقی در قرآن و حدیث، آیه الله مکارم شیرازی، ناشر دارالکتب الاسلامیه؛
۳. صله رحم، محمدرضا اکبری، شرکت چاپ و نشر بین الملل؛
۴. صله رحم، مرتضی صابر خراسانی، نشر در راه حق.

۲۱. جهاد و ایثار

انتظارات

با اجرای راهکارها و روش‌های رسیدن به این هدف، انتظار می‌رود دانش‌آموزان به موارد ذیل برسند:

۱. پیدا کردن روحیه ایثارگری و کار جهادی؛
۲. انس پیدا کردن با فرهنگ جهاد و شهادت؛
۳. حضور جهادی و ایثارگرانه در عرصه‌های مختلف اجتماعی؛
۴. تبلیغ روحیه جهادی و ایثارگری در جامعه.

روش‌ها و راهکارها

راهکارهای ذیل می‌تواند فرصت مناسبی برای مربی امین فراهم نماید تا با تقویت روحیه جهاد و ایثار، دانش‌آموزان را از کسالت و خمودی و خود پسندی پرهیز دهد و آنان را نسبت به حفظ ارزش‌های جهاد و ایثار ترغیب نماید.

۱. تبیین موضوعات و محورهای زیر با روش‌های مناسب:
- اهمیت و ارزش جهاد و ایثارگری با بهره‌گیری از آیات و روایات؛

- جایگاه مجاهدان، ایثارگران و شهیدان در پیشگاه خداوند؛
- الگوهای رشادت، جهاد و ایثارگری در دفاع مقدس و بلائیای طبیعی.
۲. ترغیب دانش‌آموزان به شرکت در اردوهای جهادی؛ (سعی شود قبل از اردو هدف و شرایط آن برای خانواده‌ها بیان شود تا با رغبت بیش‌تری اجازه دهند فرزندانشان در این کارها حضور پیدا کنند و الگوهایی مانند شهید حججی را که در اردوهای جهادی شرکت فعال داشت، به بچه‌ها معرفی کنیم.)
۳. برگزاری نمایشگاه جهاد و ایثار از فعالیت‌های جهادی دانش‌آموزان؛
۴. اجرای مسابقه نقاشی با محوریت جهاد و ایثارگری؛
۵. برگزاری مسابقه مقاله‌نویسی و انشاءنویسی توسط دانش‌آموزان در مورد جهاد و ایثارگری؛
۶. اجرای برنامه خواندن بخشی از کتاب‌های مورد نظر مقام معظم رهبری دامت‌لله توسط دانش‌آموزان.

منابع مطالعاتی

۱. آموزش آداب و مهارت‌های زندگی اسلامی (طرح کرامت)، جمعی از مؤلفان، نشر رایان آبتین داده‌پرداز؛
۲. یک صد موضوع اخلاقی در قرآن و حدیث، آیه‌الله مکارم شیرازی، ناشر دارالکتب الاسلامیه؛
۳. جهاد در آینه قرآن، علی تقی زاده اکبری، انتشارات زمزم هدایت؛
۴. جهاد ترجمان عزت و سربلندی، مصطفی آخوندی، انتشارات زمزم هدایت.

۲۲. قناعت و پرهیز از اسراف

انتظارات

با اجرای روش‌های رسیدن به این هدف، انتظار می‌رود دانش‌آموزان به موارد ذیل برسند:

۱. دوری کردن از اسراف؛
۲. پیدا کردن روحیه قناعت و پرهیز از مصرف‌گرایی؛
۳. سعی در جلوگیری از اسراف در صورت مشاهده آن.

روش‌ها و راهکارها

مربیان امین با به‌کارگیری راهکارهای ذیل می‌توانند روحیه قناعت و پرهیز از اسراف را در دانش‌آموزان تقویت نموده و آنان را نسبت به رعایت این صفات حساس کنند.

۱. تبیین موضوعات و محورهای زیر با روش‌ها و قالب‌های مناسب:
 - اهمیت و ضرورت قناعت با استفاده از آیات و روایات؛
 - سیرهٔ اهل بیت علیهم‌السلام و علماء راستین در مورد قناعت و پرهیز از اسراف؛
 - زشتی و قباحت اسراف با تکیه بر آیات و روایات؛

- آمارهای جهانی درباره اسراف، به عنوان نمونه:

* ایران جزء ۲۰ کشور پرمصرف برق در دنیا است.
* سرانه‌ی مصرف سالانه گاز در ایران ۱۷۰۰ مترمکعب و در جهان ۶۰۰ مترمکعب است؛ یعنی میزان مصرف مردم ایران ۳ برابر میانگین جهانی است.

* به طور متوسط، ایران حدود ۴ برابر میانگین جهانی انواع انرژی‌ها را مصرف می‌کند. طبق آمارهای رسمی، ایران بعد از کشورهای آمریکا و روسیه، در رتبه سوم مصرف جهان قرار دارد.

* میزان مصرف گاز طبیعی در ایران از ۶۸ میلیارد مترمکعب در سال ۲۰۰۱، با متوسط رشد سالانه ۱۰/۳ درصد، به ۱۲۳ میلیارد مترمکعب در سال ۲۰۰۸ رسید.

* طبق آمار فائو ایران مقام نخست مصرف نان در جهان را دارد که به ازای هر نفر ۱۶۰ کیلوگرم است. این در حالی است که میانگین مصرف نان در جهان حدود ۶۵ تا ۷۰ کیلوگرم است. اگر دورریز نان هر ایرانی را حساب کنیم می‌بینیم که بیش از ۵۰ کیلو از آن هدر رفته است.

- نمونه‌هایی از اسراف و حجم آن؛ مثلاً اگر هر دانش‌آموز روزانه یک صفحه از دفتر را اسراف کند، روزانه ۱۴ میلیون صفحه اسراف می‌شود. یعنی روزانه ۱۴۰ هزار دفتر ۱۰۰ برگ اسراف می‌شود و در سال ۵۱ میلیون و صد هزار دفتر ۱۰۰ برگ اسراف می‌شود و پیداست که چقدر باید درخت قطع شود تا این اسراف را جبران کند.

۲. برگزاری مسابقه نقاشی با محوریت قناعت و پرهیز از اسراف؛

۳. برگزاری نمایشگاه با موضوع قناعت در تمام ابعاد زندگی؛

۴. تقسیم وظایف و قرار دادن مسئولیت‌هایی برای دانش‌آموزان در راستای

پرهیز از اسراف در مدرسه (یک نفر مسئول بستن پنجره‌ها در زمستان، یک

نفر مسئول بستن شیر آب و...)

منابع مطالعاتی

۱. آموزش آداب و مهارت‌های زندگی اسلامی (طرح کرامت)، جمعی از مؤلفان، نشر رایان آبتین داده‌پرداز؛
۲. یک صد موضوع اخلاقی در قرآن و حدیث، آیه‌الله مکارم شیرازی، ناشر دارالکتب الاسلامیه؛
۳. اسراف، تباهی سرمایه‌ها، محمود اکبری، انتشارات فتیان؛
۴. اسراف در قرآن و حدیث، محمدصادق غلام جمشیدی، ناشری‌نا.



۲۳. تقلید

انتظارات

با اجرای روش‌های رسیدن به این هدف، انتظار می‌رود دانش‌آموزان به موارد ذیل برسند:

۱. برای خود مرجع تقلید انتخاب کرده باشند؛
۲. انگیزه کافی نسبت به مراجعه به رساله یا شنیدن احکام از مبلغان دین داشته باشند.

روش‌ها و راهکارها

به منظور تحقق این هدف، راهکارهای ذیل پیشنهاد می‌شود:

۱. تبیین موضوعات و محورهای زیر برای دانش‌آموزان:
 - معنای تقلید؛
 - ضرورت و اهمیت تقلید در مسائل شرعی؛
 - حکمت تقلید از مراجع عظام؛
 - افراد واجد شرایط برای استنباط احکام از قرآن و سنت معصومین علیهم‌السلام؛
 - پیامدهای عدم رجوع به متخصص در مسائل دینی.

۲. اجرای برنامه خاطره گویی دانش آموزان در موضوع رجوع به غیرمتخصص، مثل تعمیر رادیو و تلویزیون توسط غیرمتخصص و...؛
۳. نصب تصاویر مراجع تقلید و درخواست از بچه‌ها و راهنمایی آنان برای انتخاب مرجع تقلید خود.

منابع مطالعاتی

۱. خدا چنین می خواهد، مؤسسه متمدادی، انتشارات دلیل ما؛
۲. زندگی در پرتو نور احکام (۵ جلدی)، صادق زینتی، انتشارات زینتی؛
۳. احکام تقلید و طهارت، مرکز تحقیقات اسلامی سپاه، نشر سپاه پاسداران انقلاب اسلامی؛
۴. احکام بلوغ و تقلید، مجتبی حسینی، نهاد نمایندگی ولی فقیه در دانشگاه‌ها، دفتر نشر معارف.